

XIII. EVF. SZAM 280
Uj-Kelet-Kolozsvar, 1930
december 21 Vasarn.
5691 EV - Tebeth 1

Taxa postali
platite in numer
No. 224715-92

Ara 5 lej

Ramasetter Robert

Az Uj Kelet az egyetemes
és bansagi zsidóság pol
napilapja
Cikkeink utannymoasat csak a
forras megjelolesével engedjuk
meg
Kearatokat nem kulduink vissza
megorzésükre nem vállalkozunk

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucea) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ARAK:

Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ARAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár
Hirdetések tarifa szerint
vétetnek fel

rsfordulopont

vek kifizetője:
A BANK

készpénz-
apjaig!

szik

000

okban, piaci ár-
ngyököknél stb.
Központi sors-
Telefon: 833. sz.

ur Színházban, veti-
vonások kacsagató új
árak: 15 és 10 lej.

SZÍNHÁZ
CSOKA

akor matiné: Öt z
amerikai burleszk.
10 lej.

és 4 óraker: Tanc
ma 8 felvonásban, a
Sally O'Neill és
nyárak: 20 és 10 lej.

úctésok

ITES

unkáknak montiro-
ranyozását és javi-
ndó kiállítás. Som-
liu Mania.

nek

ilyen menüségben
lea, Francia sor 12.

s szép művészi ké-
ékel áron, ugy ke-
megnyilt Orgona-
nand 25. szám.

ajour és plissé! Uj-
feherneműre is szé-
mészalonban, Kos-
nelet (volt Unió u.

ob napiáron vesz
nygar, Kornis ucc-
lett.

ímzéseket. Thora-
szászlokat, selyem
legművésziesebb ki-
elhet készit Jakobi-
(Hosszu ucca) 19.

zer, mezőgazdasági
k és gyümölcszések
setleg saját szám-
Rosenbluth Ferene
Cogalniceanu 43.

terem! Rendkívü-
nes kiszolgálás. A
át készitményeim
Inj, Calea Regelu

rdely egyik legna-
tont legfrekvencál-
szerelessel, családi
gadható árért. Er-
Kelet, Oradea. Ri-

ZLET LELKE:

UJ KELETBEN

ppan-csate-
ek,

okban

Ri 26. szám

ZSIDÓK!!!

A december 29-iki népszámláláson minden zsidó, zsidó nemzetiségűnek kell vallja magát, mert a zsidó nemzetiségűek számaránya lesz a jogforrása a zsidó kisebbségi jogoknak. Aki más ir be a nemzetiségi rovatban eszerben hagyja a jogaiért küzdő zsidóságot.

A felmentő verdikt

Nem először írjuk le ezt a címet. Minden antiszemita zavargás után újra és újra le kell írjuk ugyanazokat a sztereotip szavakat: az összes vádlottakat felmentették. A romániai antiszemita kitérőeknek esztendő óta meg van a sablonos receptje: adott jelle kirakotkat törnek össze, cégtáblákat zuznak szét, bevernek egy-két zsidó fejet. Ez az első fejezet. A második fejezet, hogy a karhatalom vagy később érkezik, vagy karbatétt kezekkel nézi az eseményeket. Nem ritkán — mint legutóbb Bukarestben is — a tüntetők megtámadták a karhatalmat is. Erre következnek a harmadik fejezet: néhány tüntetőt összefogdosnak és a Marzescu-törvény alapján megindítják ellenük az eljárást.

Az újságok mindezt megírják — ez már a negyedik fejezet — minden lap természetesen a saját pártállása szerint — és kezdetét veszi a parlamenti akció. A zsidó képviselők az ország közvéleményének legfőbb ítélszéké elé viszik az uccai zavargásokat. A rezortminiszterek a felháborodástól és izgalomtól remegő hangon bélyegzik meg a kilencseket, nem mulasztják el megjegyezni, hogy csak szörványos esetről van szó, a zsidóságnak semmi oka sincs panasza, a kormány különben megtette a kötelességét és ezután is meg fogja tenni — éppúgy mint eddig. Ami pedig a szankciókat illeti, példásan meg fogják büntetni az összes bűnösöket.

Két-három napba sem telik és a gyorsított eljárás leperog, kész az ötödik fejezet: felmentették az összes vádlottakat. Így lesz az antiszemita zavargások tragédiájából minden esetben keserves komédia. A tüntetés színhelyén letartóztatott vádlottak imponáló bátorsággal jelentik ki, hogy semmi részük sem volt a zavargásokban, csak véletlenül sétáltak arra, a rendőrök és detektívek nem ismerik fel (!) határozottan a bíróság elé állított tüntetőket és a bíróság bizonyítékok hiányában felmenti az összes vádlottakat.

Pedig ez a jól bevált recept nem is olyan egyszerű. Az uccai zavargókat és rombolókat a Marzescu-törvény alapján állítják bíróság elé. A Marzescu-törvény pedig előre látta az ilyen lehetőségeket. Hogy nem lesz bizonyíték. És egyik szakaszában kimondja, hogy az uccai zavargások színhelyén talált személyeket letartóztatják és minden bizonyítási eljárás nélkül úgy tekintik őket, mint akik aktív részt vettek a zavargásokban. A törvénynek ez a paragrafusa azt célozza, hogy uccai demonstrációk idején mindenki, aki a tüntetéssel nem azonosítja magát, sürgősen menjen dolgára.

Ezt a paragrafust alkalmazzák is minden uccai demonstráció esetén. Csak antiszemita tüntetések esetében nem, amikor is kiderül, hogy a rendőrök különös véletlen folytán egyetlen egy rombolót sem tartóztattak le a nagy tumultusban, hanem csupa olyan ártatlan járólót, akik pusztán véletlenül jártak éppen arra.

Igy is lehet. Ez is egy módja az elintézésnek. Csak azt nem értjük, hogy miért kell ehhez Mihalache miniszter kísérőzeneje, hogy a bűnösök el fogják venni méltó büntetésüket. Nem volna sokkal egyszerűbb, ha Mihalache vagy bármelyik más miniszter egyszer őszintén kijelentené, hogy az összes vádlottakat fel fogják menteni?

A szenátusban összeverekedtek az öreg honatyák, mert Grădistanu adóeltitkolónak nevezte Madgearut

Dori Popovici interpellációjában kijelentette, hogy sok parlamentar van, aki megvesztegethető

Bucuresti-Bukarest, december 20. (Az Uj Kelet tudósítójától). A szenátus mai ülése viharos jelenetek között zajlott le. Az ellenzéki felszólalások alatt a szenátus tagjai koruknak ellentmondó elevenességgel rontottak egymásra, előbb kölcsönös gorbomaságokkal, majd tetteleg is, ugy, hogy a liberális párt egyik érdemes szenátorát a megveretés veszélye fenyegette.

Interpelláció a megvesztegethető parlamenterek ellen

Elsőnek Dori Popovici, az averescanus kormány volt bukovinai minisztere szólalt fel, hogy nagyon sok képviselő és szenátor ül a parlamentben, akik megvesztegethetők. Küzdeni kell az ilyen emberek ellen, az ország életét ezek aknázzák alá, mert Romániában ma már a közelet teljesen át van itatva a baksis-rendszerrel. Vannak parlamenterek, köztük előkelő nemzeti parasztpárti politikusok, akik jó pénzért tesznek szívességeket. Adatai vannak állításai bizonyítására. Kéri, hogy egy bizottságot nevezzenek ki, amelynek az legyen a hatásköre, hogy kivizsgálja a parlamenterek által elkövetett szabálytalanságokat. Javasolja, hogy ennek a bizottságnak a tagjai a román közelet előkelőségeiből kerüljenek ki. Megjeli Presan tábornokot, Orleanu volt kamarai elnököt, Cudalbu semmitőszéki tanácselnököt, Mihail Jonescu tábornokot és még néhány nevet.

Dori Popovici felszólalását néhány durva hangu támadással fűszerezte, a melyeket a nemzeti parasztpárt felé addresszált.

Bratu elnök tiltakozott Dori Popovici sértő szavai ellen. Többek között Dori Popovici azt mondta, hogy az ország agónizál. Az ország már nehezebb időket is átél és nem veszett el. Most sem fog elveszni.

Dori Popovici: Az ország nem, de maguk igen.

Popovici volt miniszter ezután a többségi hangos pfuj kiáltásai közepette eltávozott az ülésteremből.

Ezután Mihalache emelkedik szólásra. Azért jött az ülésre, mert hallotta, hogy Dori Popovici leleplezésekre készült és leleplezések helyett rágalmatokat hallott. Felszólítja Dori Popovicit, hogy ne szórjon üres rágalmatokat, hanem bocsásson adatokat a parlament rendelkezésére.

Ezalatt az ülésterembe visszatért Dori Popovici, aki a többségi szenátorok általános pfuj és le vele kiállításokkal fogadnak. A „rágalmazó, csirkefogó”, stb. kifejezések röpködnek a levegőben. Az ellenzéki padosorok részéről hasonlókkal válaszolnak, amire parázs botrány tör ki. Néhány percig a legválogatottabb szitkokat szórják egymásra a szenátorok, míg végre Bratu helyreállítja a rendet.

Összeverekednek a szenátorok

Grădistanu a következő felszólaló, aki kérdést intéz a kormányhoz, igaz-e, hogy a janinai román konzulátust takarékosági okokból beszűntetik. Madgearu és Grădistanu között ismét heves szócata keletkezik, ami parázs botrányra vezet. Grădistanu kijelenti, hogy Madgearu adóeltitkoló és évek óta mások munkájából él. A többségi parlamenterek erre heves tüntetést rendeznek Madgearu mellett. A szenátorok kitódulnak padjaikból, az „Aljas, bitang, szélhámos, csirkefogó”, stb. szavakkal illetik egymást. A vihar elülte után újból Grădistanu a vasuti traverzek ügyét teszi szóvá, mire ismét kitör a botrány. A többségi szenátorok megröhanják Grădistanut, Mihailescu megfogja a kabátját és kihuzza a padból, mire Lepadatu és Mosoiu segítségére sietnek. Öt percig tart a tumultus a teremben, a szenátorok már-már ökölharcot vívnak egymással, amikor Bratu felfüggeszti az ülést.

Megütötték vagy nem ütötték meg Madgearu szólal fel, aki kijelenti, hogy nem engedi meg, hogy a becsületé

ben támadják meg, ami ma már mindennapi durva szokássá vált a román parlamentben.

Bardos szenátor sajnálja, hogy Grădistanut megütötték, mire Botez többségi kijelenti, hogy Grădistanut nem ütötte meg senki, csak ki akarták huzni padjából, hogy menjen a szócékre.

A szenátus ülése ezzel véget ért.

Az orosz paraszttörök negyed-részt szocializáltak. Londonból jelentik: A moszkvai Tass távirati iroda közli a szovjet földművelésügyi népbizottságnak jelentését, mely szerint a paraszttörök összes számának csaknem negyed-részt máris szocializáltak.

Hotel Luvru

Bucuresti, Strada Carol No. 4.
(a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

A Zsidó Diáksegélyző első konferenciája elé

Irta: Dr. KERTÉSZ JENŐ, az Erdélyi Zsidó Diáksegélyző országos vezetőségének elnöke.

Karácsony első napján Erdély közepén összeült végre a zsidó diákságért dolgozni és gondoskodni akarók első parlamentje. Ha a koraszülöttet általában gyenge fizikumúnak mondják, ok-szerűen következhetnék, hogy a későn született annál erősebb lesz. Mert tizenkét keserves esztendő után született meg a Diáksegélyző. Egyelőre csak megszületett és alig pár arasznyi. Most teszi meg az első lépéseket, most indul meg Vásárhelynek és most ejti ki az első szót az első konferencián.

Hogy idegen leszünk ott, illetékesek leszünk ott, lelkesen és okosan fogunk dolgozni, legalább is akarni: nem lehet vitás. Mert csak vannak még a köz iránt érdeklődő, a holnap érdekeit szem előtt tartó kultüremberek. Az erkölcsi infláció, a krízis, legyen bár mindkettő igazi nemzetközi méretű is, nem támadhatta meg társadalmunk szervezetét oly erősen, hogy az emberi intellektus legféltettebb kincsét, a gyermekeinket ne szeretnők és a holnap urát ne tisztelnök.

Wells nagy világtörténelme is azzal végződik, hogy a történelem még nem fejlődött be, hanem talán csak most kezdődik és a mi mai nagy eredményeinkkel, szervezeteinkkel és tudásunkkal bizonyára csak elsődleges fázisba tartozunk a történelemnek, a fejlődés történelmének. És majdnem átmenet nélkül, becéző stílusban, ellágyult hangon méltatja az ifjuság üde szépségét, kecses mozgását. Igen, az anyák, az apák legdrágább kincse a gyermek, a holnap, a jövő.

Ha Wassermann „Columbus életének” mondásában rejő bölcsesség csak a legkisebb mértékben is aplikálható, hogy a mult utolsó pillanata a ma és ugyancsak a ma első pillanata a jövőnek, a mult történelmének és a jövő történelmének, ugy karácsony első napján Erdély kellős közepén a jövő zsidó történelmének, a jövő kultura történelmének első oldalait írjuk meg.

Ha a szülő boldogan áldoz gyermekeért és örvend gyermeke öröme és sietve siet áldozni és örvendezni, csak örömmel siethetünk Vásárhelyre a Diáksegélyző első konferenciájára.

Ott lesz minden város és helyi szervezet képviselője, iparosok, gyárosok, kereskedők és lateinerek, hogy kiszabjuk papíron az ut irányát, a diákságunk fizikai és szellemi ellátásának útját.

Feláldozzák pihenőnapjukat, fáradság oda- és visszautazással, költségeknek, hogy résztvehessenek az uttörés szép munkájában.

Tárt karokkal és lüktető szervezettel fogad bennünket kulturházában a kultúr város kulturnepe.

Ily célkitűzés, ily garnitúra, ily keret csak lendülettel és sikerrel rajzolhatja ki az utat, csak eredményesen írhatja meg a holnap történelmének első sorait a holnap történelmének első pillanatában. A mult történelmének utolsó pillanatát diadalmasan győzi le a holnap történelmének első pillanata, amely át kell, hogy törjön közönyösségen, sötétségen és nehézségeken, mert ennyi akarat és erő, ily célkitűzés igazán csak átütő erejű lehet.

Curtius német külügyminiszter fejére pályáznak a jobboldali radikálisok

Ujév és február 3-ika között Treviranus kerül a német külügyminiszteri székbe?

A revízió és a háború jelszavának térhódítása a német tömegekben. Stresemann külpolitikája megbukott?

Berlin, december 20. A Curtius külügyminiszter elleni támadások egyre jobban gyarapodnak, még pedig a németek részéről. A parlamentben erős csoportok nyíltan intéznek ellene támadást és Stresemann külpolitikája ellen küzdenek, amely a békeszerződések kötelezettségeinek teljesítésében kulminál. Legyen vége a teljesítés politikájának! Szüntessük be a közeledést Franciaországhoz! Legyen vége a passzivitásnak! Németországnak aktív külpolitikát kell folytatnia! Ilyen jelszavak mellett folyik a küzdelem Curtius ellen, mellette a külügyminiszter személye, főleg azonban politikai irányzata ellen.

A Rajnavidék kiürítése óta Németországban nagy politikai fordulat állott be. Az időelőtti kiürítést követte a parlament feloszlata, a választási harc és egy új jelszó kifejlődése: a revízió. Most már egy lépéssel tovább haladnak. A nyíltan kitűzött cél a revízió ugyan, e szó mögött azonban messzebbmenő célok húzódnak meg. Egyre hangosabb a követelés, hogy a revízióra minden eszközzel, ha szükséges, nemcsak békés eszközökkel kell törekedni. Tehát revízió fegyveres hatalommal, ha más-kép nem megy. Honnan akarják azonban venni a fegyvert és az erőszakot? Erre a kérdésre a következő ártatlanul hangzó szóval válaszolnak:

Németország védelemre való képessége (Wehrfähigmachung).

Németországot tehát képessé kell tenni a védekezésre, ugyanakkor pedig aktív külpolitikát kell folytatni. A problémát mi most kettősztjük. Most egyelőre a külpolitikával foglalkozunk.

Egyre nőnek a Hitler-párt tömegei

Egyre szélesebb körökre terjed ki a nemzeti szocialista, a kampókereszetes mozgalom, a fokozódó gazdasági nyomor és a kampókereszetes felelőtlen demagógiája következtében a Hitler-párt tömegei egyre nőnek. Ezekkel a tömegekkel azt akarják elhitetni, hogy Németország aktív külpolitikája megszüntethet minden nehézséget, amely a világgazdasági válságból támadt.

Azok a reménységek, amelyeket a Young-terv revíziójával kapcsolatban Amerika és Anglia felé tápláltak, nagy csalódást hoztak.

Amerika egyelőre egyáltalában nem mutat hajlandóságot, hogy a Young-fizetések revíziójával nyújtson kedvezményt Németországnak. A revízió azonban nemcsak a Young-tervre, hanem a versaillesi szerződésre is vonatkozik. Németország külpolitikai aktivitását eszerint jelentős átorientálódásnak kellene megelőznie. Az átorientálódásnak központjaként Olaszországot tekintik, amely egyre jobban kiterjeszti hatalmát a Balkánra és a Keletre, ugyanakkor pedig megértésre törekszik Szovjet-Oroszországgal.

A német külpolitika céljaként Németország hatalmi állásának megerősítését és a versaillesi békeszerződés igazságtalanságai megszüntetését tűzik ki.

Hogyan lehet ezeket a célokat összeegyeztetni az olasz külpolitikával? Olaszország délkelet-európai politikája a francia-olasz ellentétek következménye. Az olasz külpolitika elsősorban Franciaország gyengítése és Olaszország megerősítése. De hasonló a célja Németországnak is és ezért Németország fő ellenfelének Franciaországot kell tekinteni és megtenni mindama intézkedéseket, amelyekkel földrajzi fekvése következtében Németország megteheti.

Német-olasz kollaboráció

Igy német-olasz kollaborációt készítenek elő, tehát nem szövetségről van szó. Hangsúlyozzák, hogy a háború alatt Olaszországgal tett kedvezőtlen tapasztalatok már nem érvényesek, a helyze már megváltozott, ma már meg lehet bízni Olaszországban, mivel az olasz politikát az olasz érdekeknek megfelelően vezetik. Németországnak nem szabad egyelőre egyoldalúan lekötnie magát. A német-olasz politikai és gazdasági szerződésnek semlegeségi záradékkal való kiegészítése azonban a német helyzet jelentős javulását vonná maga után.

Igy Németország elérhetné, hogy Franciaországgal vagy Lengyelországgal támadt konfliktusa esetén Olaszországot nem sorakozna fel ellenei között.

Ugyanúgy Olaszországnak nem kellene számolnia Németország ellenségeskedésével, ha Olaszország és Franciaország, avagy Olaszország és Jugoszlávia között konfliktus támadna. Ezzel a német aktivitással szeretnék Franciaországot mostani álláspontja feladására indítani. A német-olasz semlegeségi szerződésnek azonban nem kell okvetlenül Franciaország ellen irányulnia. Azt mondják, hogy Franciaország is köthet Németországgal hasonló semlegeségi szerződést, amivel előre megállapíthatja Németország elhelyezkedését az esetleges francia-olasz konfliktusok esetén. E szerződés megkötéséhez mindenesetre szükség volna arra, hogy Franciaország megszüntesse Németország ellen irányuló szövetségi rendszerét. Ha ezt a célt sikerül elérni, akkor ez a német-olasz semlegeségi szerződés és az aktív német külpolitika első sikerét jelentí.

Treviranus jön?

Ilyen és ehhez hasonló gondolatmenetek szabnak meg az új aktív német külpolitika irányát. A hangsúlyt ezekben a fejtegetésekben mindig a külpolitika irányának megváltoztatására, a fokozottabb aktivitásra és a revízió forszírozására helyezik. A jobboldali radikális körök tudják, hogy Curtius, aki Stre-

SZÉKREKEDÉS

és minden más gyomorbetegség, emésztési zavarok, gyomorsavtúltengés és ideges bántalmak megszűnnek és teljesen meggyógyulnak a könnyen emészthető és kellemes ízű

KNORR kakaó, Tápliszt és Zabliszt

használatával. Teljesen ártalmatlan tápszerek lévén a legalkalmasabbak a székrekedés és krónikus hurutok leküzdésére, anélkül, hogy zavarokat idézne elő az emésztőszerszerek működésében. — Kapható mindenütt!

Prospektust ingyen küld SAM. LÖBL & FIU Bucurest, Bd. Maria 30

semann külpolitikáját folytatja, nem fog letérni erről a politikai vonalról. A küzdelem éppen ezért Curtius személye ellen is irányult. Curtiust akarják megbuktatni és ma már majdnem azt lehetne megmondani, hogy a legközelebbi időben, előreláthatólag ujév és február 3-a között,

a birodalmi gyűlés összehívásának napján be is következnek a külügyminiszter lemondása.

Még bizonytalan, hogy Curtius lemondását megbuktatás, avagy a kormány „bé-

kés reorganizálása" fogja-e előidézni. Curtius helyére még mindig Treviranus akar lépni, aki személyes ellensége Hindenburgnak, ugyanakkor pedig persona grata a jobboldali radikálisoknak. Németország külpolitikájában a legközelebbi időben a külügyminiszter élen bekövetkezett személyi változás lesz a legnagyobb esemény. Attól kell tartani, hogy az aktív külpolitika, a revíziós politika jelszavát hamarosan ugyanolyan ügyességgel fölváltja az új jelszó: a háború.

Berenguer spanyol miniszterelnök nem akar diktátor lenni, Alfonz király politikai program kidolgozásával foglalkozik

Nyugalom van Spanyolországban?

Párizs, december 20. Jules Sauerwein, a Matin munkatársa beszélgetést folytatott Madridban Berenguer tábornok miniszterelnökkel, aki ennek során hangsúlyozta, hogy nem akar diktátor lenni. Ő annak idején azért vette át a hatalmat, hogy véget vessen a diktatúrának. Berenguer szerint kormányának egyik főfeladata a választások előkészítése.

London, december 20. A Daily Mail madridi jelentése szerint Alfonz király politikai program kidolgozásával fog-

lalkozik. Az uralkodó az országépítő politikai munkába be akarná vonni az összes jószándéku polgárokat s köztük a haladó elemeket is.

Madrid, december 20. Az egész országban nyugalom van, csak Alicante-ban voltak újabb zavargások. A karhatalom és sztrájkolók mai összejövésének veszteségei: három halott és öt sebesült. A sztrájkmozgalom északon lanyhulóban van. Az ostromállapot fenn tartása még csak egy-két napig szükséges.

Mindenkit érhet baleset!

Vásárlásainál ezért legyen figyelemmel azokra a cégekre, amelyek a

**FONCIERA AGRICOLA
ALTALANOS BIZTOSITO R.-T.**
ingyen balesetbiztosítást adják!

Borzalmas hajóösszeütközés a Kattegatt-tengerszorosban

Egy gőzöst kettészelt az összeütközés ereje. Negyven halálos áldozata van a katasztrófának

Kopenhága, december 20. A Kattegattban ma a sűrű ködös éjszakában súlyos hajókatasztrófa történt, amelynek legalább negyven halálos áldozata van. A Laeso-Byrum közelében lévő világítótorony környékén az angliai Hullból Kopenhága felé tartó Oberon gőzös összeütközött az ellenkező irányban haladó Asturus gőzössel.

Az Oberont valóságosan kettészelt az Asturus és a hajó az összeütközés pillanatától számítva három percen belül

már el is süllyedt. Az Asturus drótnélküli uton leadott segélykérő jeleire egy svéd ágyunaszád és egy angol hajó siettek a szerencsétlenség színhelyére s megkezdtek koromsötétségben a mentést. Még nem nyert pontos megállapítást, hogy az elsüllyedt gőzösről hány utas tartózkodott. A nyolevan főnyi legénység több mint felét kimentették a hullámokból. Számolni kell azzal, hogy negyven ember a hullámsírba lelte halálát.

Az osztrák kormány pártatlan bizottság véleményére akarja bizni a Remarque-film engedélyezésének kérdését

Bécs, december 20. A Remarque-film bécsi bemutatásának engedélye körül heves hivatalos vita támadt. Tegnap délután a zárt ülésed keretében bemutatatták a „Nyugaton a helyzet változatlan" című filmet a szociáldemokrata párt vezetőségének.

Ma délután az osztrák kormány tagjai előtt pergették le a filmet és a végleges döntést arra vonatkozóan, vajon engedélyezzék-e a film bemutatását, csak a holnapi minisztertanács hozza meg a döntést alapján.

A bécsi belügyminisztérium átíratban fordult a német kormányhoz, azzal a kéréssel, hogy a film betiltására vonatkozó iratokat küldjék át. A belügyminisztérium ezekből az aktákból ugyanis pontosan meg akarja állapítani azokat az okokat, melyek a német kormányt a film betiltására bírták.

A film esetleges betiltására vonatkozó döntés tulajdonképpen a

bécsi rendőrigazgatóság hatáskörébe tartozik, de természetes, hogy ebben az esetben a rendőrség előre láthatólag a belügyminisztériumtól kapott instrukciók alapján fog majd eljárni.

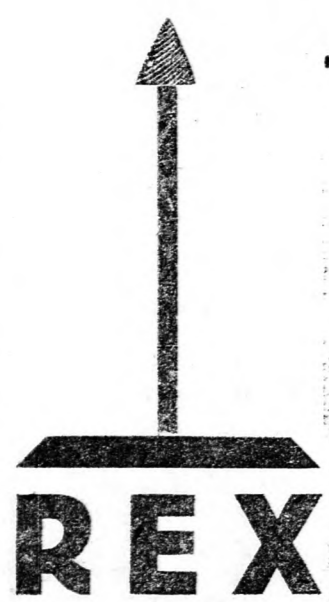
Egyes hírek szerint kormánykörökben felmerült az a terv is, hogy egy pártatlan bizottságot biznak meg a film megvizsgálásával és ennek véleménye alapján döntenek majd arról, hogy megadják-e a bemutatási engedélyt, vagy sem.

Dohányzók!

Egyetlen üvegeske „Nicotan" által leszokik a dohányzásról. Teljesen biztos és ártalmatlan. Ara 140 lej utánvétellel.

A. M. Nicotan, Bukarest
C. Mosilor 326. Számítalan elismerő levél!

Hálózati készülék

3+1 lámpás
6.500 lejtől
4+1 lámpás
11.500 lejtől

nagy választék

hangszórókban

Erdélyrészi Csillárraktár Részv. Társ.
CLUJ, Str. Memorandului (Unio-u.) 8

Távirat terrorja

Rascanu követelt

Cernauti- (Az Uj Ke moltunk arr Radulescu vici egyetlen esernovici Radulescu p sirja fölött Universulba lentek meg egyetemi t 10-én a ese dulakát osztó resztény diá egyetemről v A rópecdula zott:

„Diáktest Constantin I egyetemi tan diákkal sze fel, midőn a szemtelenség — az a Rad büntársait vé lesuc ismételt mán érzéseim amikor ebben novicban a n cunk szobrá rátai társaság sirkövekét fé is tartott, am lölünk. Szemt a nacionalizm érzései ellen az egyetemi ki, ami nekün jelszava az, h luxus csupán. kell már vetn egyetemről! .. Egyetemi ta Ti, akik mi tok előttiink a türjétek tovább Mentések n a reaszakadt s Ki Radulescu A brusarün resztény diáks vetkező, Emin tot viseli: „Aki az ideg Annak egyik Radulescu p jelentést tett

A legolcsóbb be

petroleumte

Autó-benzin, pe

jok, autógú

AURORA

Cluj, Calea

Te

MEGNYILT

JÓZS

ORTODOX

Elsőrendű házik

Oles

Vállaljuk: eskü

dezését. Utazók

Olesó árak! Ki

TEMESVÁI

Str. Berthelot (v

I. em

Ne vál

Távíratilag kért a királytól védelmet Radulescu professzor a cuzista diákok terrorjával szemben

Tovább folyik a kampány Radulescu ellen, aki résztvett Fallik diák sirkövének leleplezésén

Rascanu professzor a többségi képviselők értekezletén sürgős intézkedéseket követelt az antiszemita izgatás ellen

Cernauti-Csernovic, december 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Beszámoltunk arról a kampányról, amelyet Radulescu Constantin dr., a csernovici egyetemi tanár ellen indítottak a csernovici antiszemita szervezetek. Radulescu professzornak Dávid Fallik sirja fölött tartott beszéde miatt. Az Universulban sorozatos támadások jelentek meg a haladott gondolkodású egyetemi tanár ellen és december 10-én a csernovici egyetemen rópecdulákat osztottak szét, amelyben a keresztény diákság Radulescunak az egyetemről való eltávolítását követeli. A rópecdula a következőképpen hangzott:

Rópecdulák Radulescu professzor ellen

„Diáktestvérek! A szabadkőműves Constantin Radulescu, aki véletlenül egyetemi tanár, az a Radulescu, aki a diákokkal szemben ellenségesen lépett fel, midőn a kommunista Patrascanu szemtelenségét akarták megbüntetni, — az a Radulescu, aki Dávid Fallik bűntársait védte, — ugyanez a Radulescu ismételtén kigunyolta a mi román érzéseinket, ugyanazon a napon, amikor ebben az elidegenedett Csernovicban a mi halhatatlan Eminescunak szobrát lelepleztük, — zsidó barátai társaságában résztvett Fabik sirkövének felavatásán. Sőt beszédet is tartott, amelyben gúnyt űzött belőlünk. Szemtelen volt, mint mindig, a nacionalizmus és a kereszténység érzései ellen beszélt ez az ember, aki az egyetemi katedráról azt gunyolja ki, ami nekünk szent és drága. Az ő jelszava az, hogy az egyház és a hit luxus csupán. Ennek egyszer véget kell már vetni. Ki Radulescuval az egyetemről!...
Egyetemi tanárok!
Ti, akik mindig jó példával jártatok előtünk a nacionalizmusban, ne tűrjétek tovább köztökben.
Mentsétek meg a román egyetemet a reászakadt szegénytől.
Ki Radulescuval!“
A brosurán a csernovici román keresztény diákság van aláírva és a következő, Eminescutól származó motot viseli:
„Aki az idegeneket szereti
Annak egyék ki a kutyák a szivét.“
Radulescu professzor bűnvádi feljelentést tett Login középiskolai tanárától...“

A legelőszőbb beszerzési forrás az összes petrolcumentermékek részére: Autó-benzin, petróleum, motorin, olajok, autógumik, alkatrészek az **AURORA PETROLIFERA** Cluj, Calea Regele Ferdinand 62 Telefon 855

MEGNYILT TEMESVÁRON az új **JÓZSEFVÁROSI ORTODOX KISZEREM** Elsőrendű házikoszt házon belül és kívül **Olcsó abonoma** Vállaljuk: esküvők és bankettek rendezését. Utazóknak 10 engedmény!!! Olcsó árak! Kifogástalan kiszolgálás! **TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS** Str. Berthelot (volt Kossuth L. u.) 14. I. emelet, 5. ajtó.

nár, az Universul csernovici tudósítója ellen. Ugyanakkor a meghurcolt egyetemi tanár táviratolt küldött az uralkodónak, amelyben a következőket mondja:

Radulescu professzor távirata a királyhoz

„December 10-én a cuzista ágens és a diákok még az egyetem kapuja előtt sem álltak meg az ellenem folytatott uszító kampányban és az aulában is osztogatták az ellenem írt manifestumokat. Ezeket a manifestumokat a „Glasul Bucovinei“ című liberális lap nyomdájában állították elő, amely lapot Nistor, Sesan, Candes, Grecu és Marmeliuc egyetemi tanárok adják ki. Ezek a tanárok bosszúból izgatnak ellenem, a rektorátus elvesztése miatt. Marmeliuc ur a filozófiai kar dékánja az egyetem aulájába vezette a tüntető diákokat és a bukovinai cuzisták vezérével, Brailianu professzorral együtt beszédet tartottak előttem, amelyben nemzeti ünneppé sroftolták fel december 10-ikét. Engem nap-nap után veréssel fenyegetnek és a rendőrség védelme alatt kell megtartanom előadásaimat. Különösen nagy buzgalmat fejtenek ki a teológiai fakultás cuzista hallgatói, akik a fentebb idézett tanárok veze-

tése alatt állnak és akik még az én előadásaimra is betódulnak. Cuza ur felhatalmazta őket, hogy bosszút álljanak rajtam, mert én vagyok a szerzője annak a tiltakozó nyilatkozatnak, amelyet a bukovinai ügyvédi kamara a cuzista zavargások ellen kiadott és bosszút akarnak állni rajtam azért is, mert elvállaltam a védelmém Dávid Fallik kiskoru zsidó palotában mellettem lőtt le egy Totu nevű fiatalember. Terror és anarchia uralkodik az egyetem életén, ezt a terrort és az anarchiát pedig a fentnevezett egyetemi tanárok szítják. Tiszteletteljesen kérem felséged magas intervencióját, a fegyelem fenntartása és a bűnösök megbüntetése érdekében.“

Rascanu professzor intézkedéseket sürget az antiszemita izgatás ellen

Bucuresti-Bukarest, december 20. A többségi képviselők értekezletén, amelynek lefolyásáról már tegnap beszámoltunk, Rascanu jasi egyetemi tanár kérdést intézett a többségi parlamenterekhez, hogy a nemzeti-paraszt párt milyen propagandisztikus intézkedéseket gondol foganatosítani az elharapodó antiszemita propagandával szemben. Az antiszemita ágens

Uj! Megnyilt Uj HOTEL-NORD szálloda

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 169 (az északi pályaudvar mellett) Teljesen új épület, modern confort, hideg és meleg víz, fürdőszoba, központi fűtés, lift. — Telefon 332-84. — Nagyon mérsékelt árak. — Utazók árkedvezményben részesülnek

— mondotta Rascanu professzor — különösen a parasztek körében agitálnak és azzal biztatják a parasztekot, ha kiüzik a zsidókat, ők kapják meg vagyonukat.

Rascanu professzor kijelentette, hogy a rendőri hatóságok éberebbek kell legyenek és jobban kell teljesíteni kötelességüket. Meg kell védjék, éjszaka a járőrelőket minden brutális ellen. Elmondta Rascanu professzor, hogy egy hónappal ezelőtt a bukaresti pályaudvaron ő maga is áldozatául esett egy brutális támadásnak. Rendőrhöz akart fordulni, de sehol esm talált egy rendőrszemetet, amikor pedig Cădere államtitkárnak jelentést tett az ügyről, az államtitkár rántott egyet a vállán, jelezni akarván, hogy — fontosabb kérdésekkel van elfoglalva.

Mihalache belügyminiszter Rascanu professzornak adott válaszában kijelentette, hogy a kormány az elmúlt nyáron erélyes kézzel akadályozta meg az antiszemita ágensek különböző gyűléseit, amelyeken kamatellenes akció címén antiszemita propagandát készítettek kifejteti.

— Ami az antiszemita kérdést illeti — fejezte be szavait Mihalache — a kormány programja alapján áll...

Szibériában önálló zsidó köztársaságot létesít Szovjet-Oroszország?

Kalinin beszéde a zsidó kolonizációs társaságok moszkvai ülésén

Moszkva, december 20. Jelentette az Uj Kelet, hogy Moszkvában most tartja kongresszusát az Ozet, a privat inicitatívából dolgozó zsidó kolonizációs társaságok szövetsége. A kongresszuson nagy beszédet tartott Michael Kalinin, a Szovjet-Unió központi végrehajtó bizottságának elnöke, aki a zsidó földműves osztály kitermelését rendkívül fontos jelenségnek mondotta.

dotta Kalinin —, hogy a zsidókat a cári rezsim alatt kényszerrel és erőszakkal tartották vissza a földtől, csak a legnagyobb meglepéssel veheti tudomásul azt az alkalmazkodó képességet, amelyről a Szovjet-Unió legkülönbözőbb pontjain a földmunkára áttért zsidó rétegek tanúságot tettek. A zsidók keményen kiállták azt a krízist, amely négy esztendővel ezelőtt egzisztenciájukat fenyegette és a deklasszált zsidó tömegek

az ötéves tervgazdaság keretében új működési területekre találtak. Beszédének végén Kalinin ama reményének adott kifejezést, hogy a zsidóknak sikerülni fog a Szovjet-Unióban egy önálló köztársaságot teremteni. Eeől a távolszibériai Birs Bidschan jöhet számításba. Egyidejűleg azonban fenn kell tartani és tovább kell fejleszteni a krimi zsidó kolóniákat is.

A király elnökölt a bukaresti buzakonferencián

A többtermelésről és a gabonatermékek magasabb áron való standardizálásáról beszélt a király

Bucuresti-Bukarest, december 20. Ma d. e. 10 órakor megkezdődött a mezőgazdasági kamarák szövetsége által rendezett buzakonferencia. Mint jelentettük, Károly király személyesen nyitotta meg a konferenciát. Beszédében hangsúlyozta, hogy örömmel tett eleget a meghívásnak, hogy a konferencián részt vegyen, mert rendkívül fontoságnak tartja az országra nézve. A földosztás nagy szociális reformja, továbbá a világ gazdasági krízise teremtették meg azt a helyzetet, amely mindenkinél kötelességévé teszi a mezőgazdaság megoldásra váró problémáival okozott törődést. Egyrészt a többtermelés megvalósítása lenne a feladat,

másrészt a gabonatermékeknek magasabb áron való standardizálása. Sajnálatosan meg kell állapítani, hogy a háboru óta a román gabona kvalitása esőkent. Ennek feljavítása érdekében mindent meg kell tenni. Meg van győződve, hogy meg fogják találni a módszereket, amelyek a román mezőgazdasági termelést az utóbbi évek fejlettebb technikai módszereihez kapcsolják és a mezőgazdasági cikkek, főleg a buza, megfelelő értékesítést lehetővé teszik. További problémát képez a mezőgazdasági termékek industrializálása és e téren sokat lehet tanulni a tapasztaltabb agrikultur államoktól. Reméli és kívánja, hogy a konferencia jó munkát

végezzen és eredményeit az egész román nép élvezni fogja. Károly királynak nagy ovációkkal fogadták beszéde után Madgearu földművelésügyi miniszter és Camarasescu, a mezőgazdasági kamarák elnöke mondtak beszédet, mire a megnyitó ülés véget ért.

— A WIZO kedd délutáni teája. Kedden délután öt órakor a Salom Klub helyiségében rendezte meg a WIZO szokásos heti teáját, amelynek előadója ez alkalommal dr. Weisz Jenő ügyvéd lesz. A háziasszonyi tisztet Herskovits Imréné, Ötvös Béláné, dr. Szőnyi Gézané és Panicel Jancuné töltik be. Mindenkit szívesen látnak.

— Uj huszmárkások kerülnek forgalomba. Berlinből jelentik: A birodalmi bank új típusu huszmárkás bankjegyeket hozott forgalomba. A napokban készülnek el az új tízmárkások is s valamivel később forgalomba kerülnek az 50, 100 és 1000 márkások. A bankjegyeken a tudomány, a kereskedelem, a kézmű és gyáripar német kiválóságainak képeit sokszorosították.

Karácsonyi beszerzéseként, maradandó, értékes és célszerű készülékek Villamos „Nilfisk“ porszívó, parkettkefe és mosógép a háziasszonynak. Villamos automata melegviztrólo az orvosok részére technikailag legjobb kivitelben kaphatók és üzembem megtekinthetők: **MARKÓ V. technikai vállalatánál, Cluj Str, N. Iorga 11. Telefon 453**

Ne válogasson! Gyermekének ápolásra csakis Höfert vegyen

és ideges bántal- kellemes ízű
ak a székrekedé- az emésztőszers
Bd. Maria 30

fogja-e előidézni. mindig Treviraanus ves ellensége Hin- kor pedig persona dikálisoknál. Né- jában a legközé- miniszter élén be- változás lesz a leg- ttól kell tartani, ika, a reviziós po- rosan ugyanolyan a az új jelszó: a

nők nem politikai aközik

az országépítő akarná vonni az árokat s köztük
20. Az egész or- n. csak Alicante- argások. A kar- k mai összeütö- árom halott és öt hozgalom északon stromállapot fenn- két napig szük-

melyek a COLA ITO R.-T. át adják!

közés sban

z Asturus drót- segélykérő jeleire s egy angol hajó ség színhelyére s létségben a me- pontos megállapi- t gőzösön hány yolevan főnyi le- tét kimentették a kell azzal, hogy ámsírba lelta ha-

bizottság marquee- lését

ság hatásköré- mészetes, hogy rendőrség előre minisztériumtól alapján fog rni.
ormánykörökben hogy egy pártat- meg a film meg véleménye alap- ról, hogy megad- engedélyt, vagy

zók!

Nicotan“ által le- T. Teljesen biztos 40 lej utánvétel.
Bukarest an elismerő levél!

Tüntetés helyett vastapssal fogadták Leni Calert a kolozsvári román nemzeti színház színpadán

Beszélgetés Leny Calerrel a kiváló zsidó művésznővel

Cluj-Kolozsvár, december 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Román Nemzeti Színházban különös dolog történt tegnap este. A bukaresti Ventura Színház társulata hirdette meg Fodor László nagysikerű darabjának, a „Templom egeré”-nek előadását. Bizonyos jelekből ítélve tartani lehetett attól, hogy a kolozsvári antiszemita ifjuság demonstrálni fog a címszereplő játszó bukaresti színésznő ellen. A színház zsufolásig megtelt és felvonultak a karzatok a diáksapkás fiatalemberek is. De büzbombák és fütykconcert helyett olyan tomboló siker, olyan forró ünneplés fogadta a vendégszereplő színésznőt, mihez fogható — ahogy mondani szokás — még a legöregebb színházi rókák sem emlékeznek. Az előadás előtt nyiltszíni tapsok pergőtüze zúdult a színpadra, a felvonásokközben pedig tisztef, tizenötösör, husszor szólították a lámpák elé az izgalomtól és meghatódottságtól remegő színésznőt.

Akik a bukaresti antiszemita diákok kifütyülték

Leny Calernek hívják. A neve akkor vált országsszerte ismeretessé, midőn a bukaresti Nemzeti Színház, tehát az ország „première scéne”-je vendégszereplésre hívta meg. Amikor először jelent meg a Nemzeti Színház színpadán, antiszemita fiatalemberek éktelen fütykconcerttel fogadták. A részletek ismeretesekek. Az előadáson véletlenül jelen volt a kormány több tagja, sőt a bukaresti francia nagykövét is, mert az előadást a francia vigjátékírás egyik mestere Robert de Flers tiszteletére rendezték meg. A tüntetőket a miniszterek utasítására eltávolították a teremből, de a diákság fenyegető fellépésének hatása alatt a Nemzeti Színház levette a darabot műsoráról és a színház kapui napokig zárva maradtak.

Tegnap este Kolozsváron vendégszerepelt Leny Caler. A színház zsufolásig megtelt. Megjelentek a polgári és katonai méltóságok. Ott volt mindenki, aki a kolozsvári román intellektuális világához számítja magát. Az egyik páholyban Moldovan tartományi igazgató, a másikban Hatiegan professzor, a kolozsvári egyetem rektora. Az első sorban Hancu tábornok hadtestparancsnok, mellette pedig Catuneanu professzor, a római jog ismert tanára. A nézőtérben jónéhányan tartottak attól, hogy valami készül a színházban. Amikor megszólalt az ügyelő esengője és kiadta a lámpák, nem a művészi produkcióra felkészülő várakozás, hanem a botrány bekövetkezéséről tartó ideges feszültség csöndje fektött rá a nézőtérre és a hangulat feszültsége pattanásig fokozódott akkor, amidőn szürke ruhájában a színpadra lépett Leny Caler, a Templom egeré. Nehány fej kiváncsian, vagy ijedten meredt a karzatra. Na most...

Caler győzött...

De nem ez történt. A disztíngvált meg jelenésű, törékeny, szőke színésznő színpadon lépett fel.

A polgári család legkedveltebb rádiója

Standard

3-a hálozati készülék

Ára 8400.— lej

padra lépése elegendő volt ahhoz, hogy egy csapásra megváltoztassa a hangulatot. Hangja, gesztusai, a mozgásából aradó temperamentum s az arkifejlesztéséből sugárzó báj új ritmust adott az addig vontatott előadásnak. Leny Caler magával ragadta az egész ensemblét s mintha az egész színpadot betöltötte volna, a hangulat felengedett, felmelegedett s az első jelenet után kirobant az első nyiltszíni taps. Ezt követte a második, a harmadik és a felvonás végén a publikum már vastagos extázisban ünnepelte Leny Calert és a báró-bankvezért alakító, rendkívül tehetséges Bulfinskyt. A tehetség győzött a faji előítéletek fölött és ellenállhatatlanul megkövetelte érdemeinek elismerését. Tapsolt mindenki — tapsolt a karzat, sőt talán Catuneanu professzor is...

Minek örönd a művésznő

Az öltözője tele van virágokkal. A komorna beront és hívja a vasfüggöny elé. Amikor visszajön megérdezem:

— Tudta-e művésznő, hogy tüntetni készültek Ön ellen?

— Csak most, a második felvonás után mondták meg. Jól is tették, ha nem szóltak, mert ideges lettem volna. Higyje meg, a sikernek nem is örülök annyira, mint annak, hogy nem volt botrány.

Ezt mondja és látszik rajta, mily nehezen tud a két siker között választani. Finom arcéle, nemes vonalú orra, germánosan szőke haja és kifejezéseli kék szemei egyáltalán nem árulják el zsidó származását. Arca még a festék alatt is üde és fiatalos, modora és ahogyan beszél — disztíngvált és intelligens urinőre vallanak.

— Miért tüntettek Ön ellen annak idején Bukarestben?

A bukaresti tüntetések háttere

— Évek óta játszom különböző román színpadokon, de soha senkinek nem jött eszébe az, hogy a származásom és fajom után érdeklődjek. Egészen addig, amíg a bukaresti Nemzeti Színház meg nem hívott, hogy a „L'aventura amoureuse” főszerepét eljátszam. A bukaresti Teatrul National néhány színésznője megbántva érezte magát, mert nekem adták ezt a szerepet. A többi azután könnyen ment. Amikor a fütykconcert megkezdődött. De azután tég elállt a lélegzetem. De azután tovább játszottam, az egész közönség pártfogásába vett, a francia követ tüntetően tapsolt és amikor rövid szünet után felvették a darabot a Nemzeti Színház repertoárjára, percekig tartó ünnepléssel fogadtak. Igen, mondták nekem sokan, hogy változtassam meg a nevemet, de nincs és nem volna ennek semmi értelme. En soha nem tagadtam és nem tagadom meg a fajtámat, sőt büszke is vagyok rá és hiszem, hogy ha van bennem valamelyes élénkség és temperamentum, úgy azt nemcsak magamnak, hanem a fajtámnak is köszönhetem. De ez nem lehet ok arra, hogy ellenem tüntessenek. Hiszen a művészetben nincs mit keresniök ilyen szempontoknak és én zsidó voltom mellett is szolgálhatom becsülettel a román színikulturát.

— Szeretném művésznő, közelebből is megismertetni az Uj Kelet olvasóival...

— Szóval: intervju?

— Igen, valami olyasforma.

Három évig a Banca Marmorosch tisztviselője

— Azt szeretné tudni, hogyan lettem színésznő? A hajlamot, ugyhiszem az

„GALLIA“ R.-T.

Francia-Román selyemgyár
Bucuresti, Piața Lupaica, Palatul Bunescu Pop
Fiókküzet: Kolozsvár, Str. General Neculcea (Kornis-u.) 2
(Renner palota)

selymek

ruha, fehérnemű és kabátok részére.
Utolsó divat szín és minőségekben, a

lyon- és párizsi

központunkból

Crepe de Chine-ek különböző minőségben
Crepe Mongol
Voile Georgette
Crepe Satin
Soie Lavalble mosóselyem stb. stb.

Ajándékképpen

adunk: egy üveg finom „LUBIN“ francia parfümöt minden vevőnknek, akik december hóban egy ruhára való selymet vásárolnak

Crepe de chine-ek **200** Lejtől kezdődőleg méterenként

Csak tiszta, valódi selyem áruk.
Az ország legolcsóbb árain !!

apámtól örököltém, aki operaénekes volt Oroszországban. Három éves voltam, amikor Romániába kerültünk. Hogy miért emigráltunk Oroszországból? Nem, ezt nem mondhatom meg, valami nagyon szomorú esemény fűződik hozzá... Egyszóval Focsaniban nétem fel, azután Bukarestben voltam három évig a Banca Marmorosch tisztviselője. De várjon csak egy kicsit: jó lesz-e, ha ezt én megmondom? Így talán könnyebben ki fogják találni, hány éves is vagyok tulajdonképpen. Pedig egy színésznő mindig annyi idős, mint amennyinek kinéz.

— Jelen esetben...?

Jasiban is...

— Jelenleg korom: fiatal. De ez talán nem fogja érdekelni az olvasót. Prima-donna szerettem volna lenni eredetileg, volt is egy kis hangom. Amikor jelentkeztem a konzervatóriumban és Bulfinsky meghallgatott, azt mondta: maga nem a konzervatóriumba való, hanem egyenesen a színpadra. De nehogy azt higgye, hogy egyszerre nagy színésznő lett belőlem. Voltam szobaleány, ajtónyitogató apród, azután kisebb szerepeket játszottam. A „Templom egeré” a legjobb szerepem. Bejártuk vele Moldovát is és mindenütt nagy sikerünk volt. Jasiban ugyancsak ké-

szültek tüntetésre a diákok. Pedig nem is a Nemzeti Színház színpadán szerepeltünk, hogy a botrányt elkerüljük. Csendőriök vonultak ki, de a vége az lett, hogy ott is ünnepeltek. De, mondja csak, szerkesztő ur, melyik lapnál dolgozik?

— Miért kérdi?
Csak azt akarom: hagyjanak játszani

— Mert meg szeretném kérni, hogy ha irnak rólam, vigyázzanak, nehogy olyan színezete legyen annak, amit én mondok, mintha kihívóan viselkednék. Semmi egyebet nem akarok, mint azt, hogy hagyjanak engem játszani...

Időközben már megkezdtek a harmadik felvonást. Leny Caler ijedten esengti be a komornát:

— Nem késtem le?

A folyosón körülveszik török kávét szűrőszőlő bukaresti színészek, az impresszárió és a kolozsvári opera igazgatói. Valamennyien elhalmozzák gratulációkkal a templom egerét. Az ügyelő szólítja. Következik a finale, amelyben a templom szerény, de nagyon tehetséges egeré végleg meghódítja magának a bankvezért és a publikumot, amely az előadás után is helyen marad és percekig ünnepli a boldogan hajlongó Leny Calert. *Kasztner Rezső.*

A Steeg-kormány egyetlen szavazattöbbséggel, puccszerűen berekesztette a francia parlament ülészakát

Kinevezik az új államtitkárokat

Párizs, december 20. A kormány tegnap indítványt terjesztett a kamara elé, melyben javasolta, hogy a törvényhozás szünetet január 13-án végezdjék. Az elrendelt szavazás közben a jobboldaliak lármás jeleneteket inszcenáltak.

Az eredmény meglepő volt. A kormányjavaslat mindössze egy főnyi többséget kapott. Szavazati arány 278:277 volt.

Politikai körökben a kamara ülészakának váratlan berekesztése meglepetést és felzudulást keltett. Ennek nyomai mutatkoznak a mai párizsi lapokban is.

Általános vélemény szerint a kormány ezzel az erőszakos trüffel akarta lehiggadásra bírni a kedélyeket, mert más módszerrel ezt elérnie nem sikerült.

Párizs, december 20. A Steeg-kormány hétfőn minisztertanácsot tart, amelyen kijelölök azokat a politikuskat, akiket a miniszterelnök a köztársaság elnökének a távozó miniszter, illetve államtitkárok helyébe kinevezésre ajánlani fog.

Nem üzleti fogás csak Karácsonyi ajándék

a „ELBE“ és „HARISNYAHÁZ“

20százalékos árengedménye

„Elbe“
Caleta Regele Ferdinand No. 19.

„Harisnyaház“
Cal. Reg. Ferd. 29. (Kis hid mellett)

Vasárnap
Hatig
Minden biztosok
Cluj-Kolo...
Kelet tudós...
munka- és...
tek délben...
személyesen...
lálás előkész...
ügyi minisz...
népszámlálá...
zán lévő hi...
Muresan m...
biztos fogad...
letes jelenté...
ternek, az e...
bemutatta a...
van mérnök...
hivatal segit...
ról és amely...
leti beosztás...
váron a nép...
litani.
Alkalmun...
szelgetést f...
nizsterrel, a...
adott kifeje...
vári előkész...
resan mérnök...
Emil dr. kij...
vári polgár...
lyez arra, ho...
számlálást a...
sel és a legk...
gal végezzék...
— Erre m...
nyem — mo...
Kolozsváron...
ratlan gond...
jellemzőbb...
az, hogy Ko...
képét minta...
népszámlálás...
igazgatójának...
lanattól kez...
munkaügyi t...
deklódással k...
készítő munk...
sem, hogy a...
szociális szeg...
értékű szolg...
népszámlálás...
törvényhozó...
is lehet elkép...
vényhozók is...
gának pontos...
szerinti mego...
— Eppen e...
gattam a köz...
talt, naponk...
gamnak a m...
ról és megáll...
tudományos...
ségei, de ez...
sal is dolgoz...
készítői. Mind...
összes közj...
minden erej...
számlálási kö...
karácsonyi ün...
látogatni Erd...
hogy ugyancs...
jam az elők...
A z...
hat...
zetis...
— Miniszter...
a népszámlál...
telmű utasítás...
soljanak, vag...
solni hová tart...
— Az öszs...
lok pontos...
hogy a lelki...
teljes mérték...
zsidók vallhat...
a magyarok...
németeknek...
polgár szabac...
nélkül vezet...
ivre hová tart...
Négy a...
Kandi Klára...
királyné, Mac...
Grimm: And...
sék, vörös köt...
Összes...
Vidék...
LEPAG

Hatigean munkaügyi miniszter nyilatkozik az Uj Keletnek a népszámlálásról és munkanélküliség problémájáról

Minden zsidó nyugodtan vallhatja magát zsidó nemzetiségűnek, mert a népszámlálási biztosok nem követelhetik el lelkiismereti kényszert

Cluj-Kolozsvár, december 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Hatigean Emil munka- és egészségügyi miniszter péntek délelőtti Kolozsvárra érkezett, hogy személyesen vizsgálja felül a népszámlálás előkészítő munkálatait. A munkaügyi miniszter ma délelőtt megjelent a népszámlálási bizottságnak a városban lévő hivatalában, ahol dr. A. T. Muresan mérnök, kolozsvári kormánybiztos fogadta. Muresan mérnök részletes jelentést tett a munkaügyi miniszternek, az eddigi előkészületekről, majd bemutatta azt a térképet, amelyet Salvan mérnök készített el a topografiai hivatal segítségével, Kolozsvár városáról és amely pontosan feltünteti a kerületi beosztást, amelynek alapján Kolozsvár a népszámlálást le fogják bonyolítani.

Alkalmunk volt az esti órákban beszélgetést folytatni a munkaügyi miniszterrel, aki nagy meglepedésének adott kifejezést a népszámlálás kolozsvári előkészítői, de különösen dr. Muresan mérnök munkája fölött. Hatigean Emil dr. kijelentette, hogy mint kolozsvári polgár, különösen nagy súlyt helyez arra, hogy ebben a városban a népszámlálást a legnagyobb körültekintéssel és a legkifogástalanabb alaposággal végezzék el.

Nagy gazdasággal készül a kolozsvári népszámlálás

— Erre meg is van minden reményem — mondotta a miniszter — mert Kolozsváron az előkészítés valóban páratlan gondossággal történik. Mísem jellemzőbb ennek bizonyítására, mint az, hogy Kolozsvár népszámlálási térképét mintaképpen kifüggesztették a népszámlálási bizottság központi vezérgazdaságának szobájában. Attól a pillanattól kezdve, midőn átvettem a munkaügyi tárcsa vezetését, különös érdeklődéssel kísértem a népszámlálás előkészítő munkálatait, mert meggyőződésem, hogy a kormány egy gazdasági és szociális szempontból felbecsülhetetlen értékű szolgálatot tesz az országnak a népszámlálás végrehajtásával. Komoly törvényhozói munkát ugyiszólván nem is lehet elképzelni anélkül, hogy a törvényhozók ismernék az ország lakosságának pontos számát és foglalkozási ág szerinti megoszlását.

— Eppen ezért többször is meglátogattam a központi népszámlálási hivatalt, naponként tettem jelentést magamnak a munkálatok előrehaladásáról és megállapítottam, hogy valóban tudományos alaposággal és felkészültséggel, de ezenfelül igen sok odaadással is dolgoznak a népszámlálás előkészítői. Mindenesetre utasítottam az összes közigazgatási hatóságokat, hogy minden erejükkel támogassák a népszámlálási közegeket munkájukban. A karácsonyi ünnepek alatt meg fogom látogatni Erdély többi centrumait is, hogy ugyancsak személyesen kontroláljam az előkészítési munkálatokat.

A zsidók nyugodtan vallhatják magukat zsidó nemzetiségűnek

— Miniszter ur — kérdeztük — adott-e a népszámlálási közegeknek olyan értelmű utasítást, hogy senkit se befolyásoljanak, vagy igyekezzenek befolyásolni hovatartozásának bevallására?

— Az összes népszámlálási hivatalok pontos utasítást kaptak arról, hogy a lelkiismereti szabadság elvét teljes mértékben respektálni kell. A zsidók vallhatják magukat zsidóknak, a magyarok magyaroknak, a németek németeknek — minden nemzetiségű polgár szabadon és minden kényszer nélkül vezetheti rá a népszámlálási ívre hovatartozását. Nem politikai cél-

okat követ a kormány a népszámlálás megejtésével és sem az államnak, sem a kormánynak nem áll érdekében az, hogy az ország lakosságának igazi arculatát meghamisítsuk.

— Egyáltalában nem áll érdekünkben például az sem, hogy más nemzetiséghez tartozók máról-holnapra románoknak deklarálják magukat. De arra is fogunk vigyázni, hogy semmilyen politikai szervezet ne gyakorolhasson valamelyes formában nyomást, vagy lelkiismereti kényszert a hovatartozandóság bevallásánál az ország polgárait. En mindenestre regeondosan előkészített népszámlálás a mélem, hogy ez a minden tekintetben legteljesebb sikerrel fog végeződni.

Pontos statisztika készül a munkanélküliekről

Megkérdeztük ezután a munkaügyi minisztert, hogy milyen intézkedéseket tett a munkanélküliség leküzdésére.

— A munkanélküliség arányait nálunk politikai célokból eltulozták bizonyos körök — válaszolta Hatigean dr. és ezt annál is könnyebben teheték, minthogy mindeddig nem készült komoly és alapos statisztika a romániai munkanélküliség tulajdonképpen állásáról. Mihelyt átvettem a munkaügyi minisztérium vezetését, első dolgom volt utasítani az összes munkaügyi felügyelősegeket, hogy készítsenek pontos statisztikát a munkanélküliekről. Mihelyt ez a statisztika elkészül, megkezdhetjük az állam, a községek és a társadalom együttműködésével a munkanélküliek rendszeres felsegélyezését. Addig is különböző összegeket, így például az elmúlt héten kétfélmillió lejt utaltam ki munkanélküli segélyek céljára.

Segélyt és élelmezési bont kapnak a kolozsvári munkanélküliek

— A kolozsvári példa mutatja,

hogy ezen a téren is nagy haladás történt az elmúlt hetekben. Kolozsváron 518 munkanélküli családfő van nyilvántartva, akinek eddig összesen 6355 élelmezési bont állítottak ki. A szakszervezetnél ezenkívül 800 munkanélküli van nyilvántartva. Utasítást adtam, hogy ezeket is vegyék fel a hivatalosan nyilvántartott munkanélküliek lajstromába, hogy megfelelő segélyekben részesüljenek.

Végül kijelentette a munkaügyi miniszter, hogy törvényjavaslatot készít elő, amely megszünteti a mezőgazdasági munkakalmazottak eddig kötelező életbiztosítását, illetőleg az életbiztosítást fakultatívvá változtatja át.

A parlamenti botrányok epilógusa: két lovagias affér

A néppárt támadást intéz a költségvetés ellen

Bucuresti-Bukarest, december 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti politikai életben egyszerre két lovagias affér keletkezett. Az első Holban tábornok és Hanes nemzeti parasztpárti képviselők között keletkezett a költségvetési bizottság elésén történt összeszólalkozásból kifolyólag. A felek beesületbíróságot kértek, amely megállapította, hogy fegyveres elégtételnek van helye. A párbaj sebesülés nélkül folyt le.

A másik lovagias affér Polizu Micsunesti kormánypárti képviselő és Negura liberális képviselő között keletkezett a felirati vita alkalmával, amelynek Polizu előadója volt. A kormánypárti képviselő segédjei Gafencu és Racovita, a liberális politikust Eranasovicu és Mireea Djuvara képviselték. A segédek

itt is fegyveres elintézésben állapodtak meg, amely szintén vér nélkül folyt le.

Mihalache és a Chamarea

A nemzeti parasztpárt szervezőbizottsága ülést tartott. Mihalache mondott hosszabb beszédet. Rámutatott arra, hogy hosszabb ideje a nemzeti parasztpárt ifjúsági szervezeteinek tovább fejlesztése megállt és ezen a téren a párt szervező bizottságára nagy feladatok várnak. A párt egységének érdekében kívánatosnak tartaná, ha a regáti ifjúsági szervezet egybeolvadna a Chamareaal. Mihalache beszéde mély hatást váltott ki a bizottság tagjai közül, akik elhatározták, hogy legközelebbi ülésükön részletesen megvitatják a belügyminiszter indítványát.

A Curentul szerint a néppárt részéről Goga deklarációt fog felolvasni a költségvetési vitában. Ebben a néppárt ki fogja jelenteni, hogy a költségvetés összege nem 31, hanem 69 millió, mert a CFR és az autonóm intézetek büdzséi nincsenek benne. 1927-ben mindezekkel együtt csak 49 millió volt a költségvetés együttes összege, úgy, hogy 4 év alatt 20 milliárddal nőtt a büdzse, nemhogy csökkent volna. Rá fog mutatni egyben arra, hogy a néppárt követeli a közigazgatási törvény visszavonását, ami egymagában 2 és félmilliárd megtakarítást jelentene az országnak.

Párizsban aláírták az aranyjárdékok törlesztéséről szóló egyezményt

Párizs, december 20. A párizsi járdékkonferencia a caisse communnaire járdékok kifizetése feltételeiről október 31-én megkötött előzetes szerződésnek aláírásával befejezést nyert.

A szerződést Magyarország delegációja is aláírta, amely az utóbbi időben több kifogást emelt a szerződés ellen, végül azonban már csak ahhoz ragaszkodott, hogy Magyarország 1935-ben a szerződés revezóját javasolhassa az esetben, ha addig Magyarország pénzügyi helyzete bebizonyíthatóan rosszabbodna. Az ilyen revíziós javaslatot két döntőbírónak kellene felülvizsgálnia és jóváhagynia.

Bár az államok által aláírt egyezmény nem jelenti az aranyjárdék hitelek százszázalékos kiegyenlítését, azt a Magyarország által támogatott legutóbbi nehézségekre való tekintettel mégis kielégítő megoldásnak kell tekintenünk.

A régi osztrák-magyar monarchia aranyjárdékait 1926 óta mérsékelt kamattal kamatoztatták, amely kamat a négyszázalékos osztrák aranyjárdéknál és a négyszázalékos magyar aranyjárdéknál 32 százalékos volt, az 1910. évi négyszázalékos magyar államkölesönnél, az 1913. évi négy és fél százalékos magyar államkölesönnél, az 1914. évi négy és fél százalékos magyar államkölesönnél és az 1914. évi négy és fél százalékos osztrák államkincstári utalványoknál pedig 27 százalékot tett ki. Az új egyezmény értelmében a járdékok árfolyama az elmúlt évekhez viszonyítva kimondottan emelkedni fog.

Ezentul valamennyi aranyjárdék és államkölesönök ammortizálást hoz, hanem azokat ammortizálni is fogják.

A járdékok és államkölesönök ammortizálására 50 évet irányoztak elő, még pedig az első 25 évben az ammortizációs fakultatív és kizárólag visszavásárlás utján történik, míg a hátralévő 25 évben a visszavásárlás és a kisorsolás szükségszerűen bekövetkezik. A kisorsolt aranyjárdékok és államkölesönök után az aranyérték 70 százalékát fizetik ki. A törlesztési idő első tíz évében az adós államok visszavásárlási joga az adósság részesedése évi 2 százalékára korlátozódik. A kupónok beváltásának százalé-

aránya 1931. évtől 1976. évig előre megállapított skála szerint emelkedik.

Az 1914. évi magyar államkölesönnél a kupónok beváltása végül a teljes aranyértékig, a többi járdék nál pedig a kupón arany értékének 70 százalékáig emelkedik.

Nagyjában ez a Párizsban aláírt egyezmény tartalma, amihez még csak az kell megjegyezni, hogy valamennyi fizetés ezentul is a caisse commune közvetítésével és ellenőrzés mellett fog megtörténni, amelynek az egyezmény kötelezőségévé teszi azt is, hogy a felsorolt járdékok ammortizálása fölött örködjön.

Két hatalmas csempészhajót fogtak el a newyorki prohibíciós rendőrség rendőrség

A newyorki prohibíciós rendőrség örhajói két hatalmas csempészhajót fogtak le nagyobb mennyiségű alkoholszállítmannyal. A hajók karácsonyra ülőket akartak Newyorkba vinni. A lapok szerint a prohibíciós rendőrség emberei meglepetéssel látták a hajók tökéletes füstfejlesztő berendezéseit és kitűnő táviróit. Egyik hajó a teleplezészor füstfelhőbe burkoltta magát, de nem tudott menekü-

ni az örhajók elől. A lefoglalt alkohol értéke 435 ezer dollár.

Staniol gyári raktár

Lepage Kvár. Kérjen mintát, árlapot

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

Négy ajándékkönyv

Kandi Klára kalandjai, írta Mária királyné, Madách: Ember tragédiája, Grimm: Andersen, vagy Tündérmesék, vörös kötésben, Zsebnaptár 931-re

Összesen 144 — lej

Vidékre utánvétellel küldi

LEPAGE, Cluj-Kvár

Pop ornis-u.) 2

zsi

ben

n stb. stb.

en

en vevőnk vásárolnak

enként

ó árain !!!

akok. Pedig nem színpadán szerepelt elkerüljük. ci. de a vége az beltek. De, mond melyik lapnál

rom: hagyjanak

ém kérni, hogy ázzanak, nehogy annak, amit én óan viselkednek. karok, mint azt. n játszani... kezdték a harmalejeden esen-

szik török kávét színészek, az imsvári opera igaz-elhalmozzák gram egerét. Az retkezik a finalé. zenény, de nagyon g meghódítja maés a publikumot. is helyén marad a boldogan hajKasztner Rezső.

azattöbb- a francia

zlepő volt. A korze egy főnyi több i arány 278:277

a kamara üléserekesztése megkeltett. Ennek a mai párizsi

szerint a koros trükkel akarta kedélyeket, mert elérnie nem sike-

A Steeg-kortertanácot tartkát a politikusorelnök a köztárta- távozó miniszter. helyébe kineve-

Félmilliót lopott el egy megtévedt bukaresti magántisztviselő

Huszonnégy órán át tagadott és végül beismerte tettét

Bucuresti-Bukarest, december 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti „Cometa” petróleumtársaság irodájában tegnap félmillió lej lopás történt. Az iroda pénztárnoka szabadságáról hazatérve, megdöbbenve látta, hogy a kasszából 470 ezer lej készpénz hiányzik. A rendőrségen azonnal megtették a feljelentést a lopásról. A rendőrség előzetes őrizetbe vette Paul Strajescu tisztviselőt, aki a pénztárnok távollétében a kasszát kezelte.

Paul Strajescu teljes huszonnégy órán keresztül tagadta a terhére rótt bünelektől és tiltakozását fejezte ki őrizetbe vétele ellen. A vizsgálóbíró azonban döntő bizonyítékokat tárt Strajescu elé, aki végül ezeknek

sulya alatt beismerte tettét. Elmondotta a fiatal tisztviselő, hogy a lopást már régen tervezte. Egy alkalommal, azalatt, míg a pénztárnok nem volt itthon, másolatokat készített a kasszakulesokról és egy pillanatban, amikor senki nem tartózkodott a helyiségben, elemelt a kasszából 470 ezer lejt. A pénzt hazavitte, bepakolta egy ingbe, majd a csomagot egy kis kofferbe tette be és elhelyezte a vasuti garderobba.

A vallomás alapján a rendőrség emberei kiszálltak a vasúthoz, ahol a Strajescutól elvett cédula fejében hiánytalanul megtalálták a 470 ezer lejt tartalmazó koffert. Strajescut át-kísérték az ügyészségre.

December 25-én ül össze Nagyváradon a Ceire Mizrahi II-ik erdélyi konferenciája

A Ceire Mizrahi II-ik erdélyi konferenciája nagy érdeklődést váltott ki az erdélyi zsidó ifjúságban. Lázasan készülnek az összes csoportok, melyek mind kivétel nélkül képviselőt jelölnek magukat a konferencián. A Ceire Mizrahi végrehajtó bizottsága nagyszabású előkészületeket tett a konferencia sikere érdekében.

A konferencia tárgyalás alá veszi az összes aktuális Mizrahi problémákat. Egyik legfontosabbja a konferenciának a központi kérdése. Ugyanis az 1929-ben Sigheten megtartott első konferenciát a központi irányítást adta egy évi időre. Most az egy év lejártával a nagyváradi csoport nem hajlandó tovább vállalni a központi irányítást. Ez a konferencia fogja jóváhagyni a szervezet új kibővített alapszabályait is.

Megtárgyalás alá kerül a Keren Erec Jiszraél sel Hamizrachi kérdése, mely eddig Erdélyben bűnösnek el lett hanyagolva. Allást fog foglalni a konferencia a cionista politikával szemben és dönteni fog afelől, hogy a kongresszus választásokon az erdélyi Mizrahi önállóan induljon-e, vagy valamely párttal kollaboráljon.

A Seik Abruk-i Poale Mizrahi kolónia ügyében, valamint a Világ Mizrahi helyzetével foglalkozó javaslatok élénk vitát fognak provokálni a konferencián.

A konferencia tárgysorozata a következő: 1. Megnyitó, Justh Móse. 2. Szervezeti jelentés, Neumann Móse. 3. Kulturális jelentés, Klein Eljáhu. 4. Keren Erec Jiszraél, Koffer Móse. 5. Pénzügyi jelentés, Klein Jenő. 6. Hachshara Allijab, Izrael Albert. 7. B'ne Akiba, Slomó Zamroni. 8. A helyzet a Mizrachiban. 9. Delegátusok fogadására.

helyzet a cionizmusban. Goldstein József. 10. Általános vita. 11. Javaslato. 12. Határozathozatal. 13. Új vezetőség választása.

A konferencia ünnepélyes megnyitójára folyó hó 25-én d. e. 10 órakor lesz megtartva. A megnyitó programja a következő: a) Elnöki megnyitó, tartja Justh Móse. b) Üdvözlések, c) Brit Olami kiküldött beszéde, d) Halottak emlékezete, e) Állandó vasztmány javaslata a konferenciát vezetőket illetően, f) Hatikva.

A konferenciával kapcsolatban nagyszabású ünnepségeket rendez a Brich Hanoar Hamizrachi. December 26-án péntek este, Oneg Sabath előadás lesz tartva. Szombat d. e. 11 órakor héber szicha. Szombat este 9 órakor műsoros estély a delegátusok tiszteletére, a Passage fimszínházban.

Ujabbban a következő delegátusokat választották meg: Oradea: Vég Jolán, Berkovits Bernáth, Wasserstrom Sándor, Koós Leó, dr. Mandel József, Davidovits Ferenc, Lebovits Lajos, Gottesmann Chaim, Gottfried Edvard, Grünbaum Vilmos, Goldstein Emánuel, Goldstein Móse és Freund Benjamin. Szatmár: Fischer Miklós, Ordentlich Viktor, Schwarz Ábrahám, Mermestein Zoltán, Weisz Farkas, Brüder Sándor, Fléger Vilmos, Klein Mariska, Weiner Ilonka, Scheimann István, Katz Ari, Seimi-Benedikt Béla, Simon Vilmos és Markovits Mihály.

A delegátusok Mizrahi családoknál lesznek elhelyezve. Szerda estétől dec. 24-től kezdve, állandó permanencia lesz a vasút-állomáson, a vidékről érkező de-

URODONAL

erősíti a szívet és a visszereket

Szívdobogása van?
Szurásokat érez
szíve táján?

Ez azt jelenti, hogy hűgysavlerakódásai vannak!

Csúsz
Köszvény
Kövek
Hátfájás
Elhízás

CHATELAIN TELEPEK
Paris, Rue de Valenciennes
2 & 2 bis

Romániaivezérképiselet

**DROGUERIA
STANDARD**
Bucuresti, Str. Zorilor 2.

Értekezletek:
Orvostud. Akadémia
1908. nov. 10.
Tud. Akadémia
1908. dec. 14.

Rémcs!

Normális állapotban nem volna szabad szívnek verését meghallania.

A szív, mint szervezetünk minden más izma, nincsen megvédve lerakódások ellen, amelyek két formában mutatkoznak, szerénstlenségünkre a betegség e két formája rendszeresen együtt jár. Mindenek előtt a szív elfárad, ami rossz, sűrű folyású vérkeringést idéz elő. Ez annál veszedelmesebb, mivel a hűgysav kristályokkal berakott véredények a vérkeringés sulyosított munkáját már nem tudják elvégezni, másrészt az idegszálak, amelyek a vérkeringés funkcióját irányítják, feltevének mérges folyadékkal, ami irritálja és izgatja azokat. — Mindez elvonja az idegeket természetes rendszeres hivatásuktól.

A rendellenességek másik formája az, hogy a hűgysav közvetve is megáramadhat a test szöveteit, amelyekkel ép olyan brutálisan jár el, mint a karderek vagy hát izmaival, vagy a visszerekkel. Ehhez jár még az a sulyosító körülmény, hogy a szív működésének finomsága folytán, könnyen megtámadható és kevésbé ellenálló.

Levelező lap által díjtalanul megrendelhető. Illusztrált URODONAL-Almanach és naptár az 1931. évre hasznos tanácsokkal és aháztartásra vonatkozó utasításokkal ellátva. Drogueria Standard, Bukarest, Strada Zorilor Nr. 2

Aszerint, hogy a lerakódás a szívburokatit, vagy a szív septumát támadja meg, szívizom gyulladásáról, vagy szívbillentyű gyulladásáról beszélnek. A nép, amely nyelvében rendszeresen közel jár az igazsághoz, azt mondja, hogy a csúsz, illetve a köszvény a szívre szállt. Az aki a betegség sulyát átérzi, megismeri a veszedelmet is, amelyet magában rejt.

Milyen praktikus következtetést vonhatunk le mindezekből?

Csak egy következtetés lehetséges a hűgysav tuitengését mindenáron megakadályozni, mielőtt a szív szenvedni kezd és mivel nem létezik jobb e célra mint az URODONAL, amely a hűgysavat oldja mint a meleg vizet a cukrot az ideális gyógyszer is megtaláljuk.

Ha szurást érez szívében, vagy szívdobogásban szenved, vigyázzon, mert akkor kétségtelen, hogy testében hűgysavkristályok rakódtak le.

hát Kolombus halála után 18 évvel jelent meg, megírja ugyan az újvilág felfedezését, de szintén elhallgatja Kolombus származását.

Kolumbus konfliktusa a pápai delegátussal

Érdekes a következő dolog: Amikor Kolombus második útjára kelt, elkísérte őt útján Boule pápai delegátus, számos pappal, akiknek az volt a céljuk, hogy az indiánusokat megtérítsék. A nyílt tengeren Kolombus és a papok között vita támadt. Kolombusnak ugyanis az volt a véleménye, hogy semmi szükség más vallásra téríteni a „vadakat”, ezek egészen jól elvannak saját vallásukkal, — mondom. És nem elégedett meg azzal, hogy álláspontját leszögezte, hanem vonakodott kiadni a papoknak az élmét. Azt akarta, hogy menjenek vissza Spanyolországba. Amikor visszatért, kényszerűségből vezekelt ugyan, de nyilvánvaló, hogy ha születésénél fogva katolikus, ennyire mégsem mert volna kikezdeni a papsággal.

A misztikus aláírás

Érdekes továbbá Kolombusnak misztikus aláírása, amely így festett: Christobal Colon

S
S A S
X Y M

Moses Bensabat portugáliai professzor, aki meg van győződve Kolombus Kristóf zsidó származásáról. 1927-ben ennek az aláírásnak a következő magyarázatát adta: A három S betű jelenti: Santos Santos Santos, vagyis: Szent, szent, szent, ami a Kados, kados, kados, héber imának a kezdete. Az A betű jelenti Isten nevének kezdetét: Adon. Az X Y M tran kripcióval a Sch'mát (X—Sch, M—m, Y—a).

Kolumbus zsidó imá

Figyelemreméltó körülmény, hogy

Kolumbus soha nem használta ezt a szót: Jézus, írásaiban, hanem mindig Istent említ. 1499. június 7-én egy levélben azt írja: az egész világ elhagyott, az indiánusok és a lázadó keresztények megrohantak, olyan bajban voltam, hogy mindent vissza kellett hagynom, csak hogy életemet megmentsem. Egy kis hajón elmenekültem a tengeren és a jó Isten megmentett. Így szólt hozzám: „Te gyöngyhítt ember, ne félj, veled leszek.” És ő széjjel szórta elemeimet és teljesítette azt amit ígért.

Ez a levél amellel szól, hogy Kolombus zsidó volt. Méginkább kiderül ez egy leveléből, amit Juan herceg nevelőjéhez írt és így hangzik: „A bölcs Dávid király először pásztor volt, majd Jeruzsálem királya. Én magam ugyanezen Isten szolgálója vagyok, aki ime nagy méltóságra emelt.”

Ujból kapható a

STANDARD-REX
AZ ÉTHER KIRÁLYA

Legelegánsabb, legmodernebb hálózati készülék

HI

Az Uj Kelet az
bánsági zsi
Főszervező
Felelős szerke
Bukarest
Hátszegi Er
Cikkeink utánn
megjelölése

— Chanukai
mand király-uti
közbejött gyász
chanukai istentis
hó 21-én d. u. f
megtartva, Rabet
énekkar közremű
fűtve van.

— Kineveztek
Londonból jelenti
nevezte Lord Irw
dat, Lord Wellin
mányzó személye
vő év elején váli

— Ujabb soroz
yorkban. Newyork
zatos bankbukaso
akarnak véget ér
gyobb pénzintezet
lenséget. A newy
ken rendkívüli iz
bankbukás miatt.

— A tábla lesz
gyilkosság más
büntetését. A ko
dette ki ítéletét
ság fellebbviteli
tes, a törvényszék

Dámbian Vasile
Dámbian Vasile
luon paraszt segí
mezőmehesi földi
dű vádlottakat a
illetőleg büntresz
fegyháza ítélt. A
dette ki ítéletét,
Vasile elsőfok, 15
hagyja, míg a n
büntetését 4-4000.

— Rykovot fel
sok tanácsának el
jelentik: A moszk
közlése szerint Ry
felmentették a ne
elnökségétől és he
gálták az elnökség

— Gandhi egyi
tatták. Londonból
lentes szerint Gan
das Gandhit, aki n
töltötte ki féleves
zító beszédek tartás
tatták és a gyorsít
bíroság elé állítják

— A kolozsvári
télye. A kolozsv
esoportja december
fél kilenc órakor a
disztermében rend
műsoros estélyét,
ramot készített elő
sorszámkokat a Miz
velői adják elő. Az
közül kiemelkedők
Szabó Imre szinda
kolozsvári zsidó ifj
velői lépnek fel. Ün
pin, a Keren Haya
Wald Hermann h
aki huga, Wad R
mellett lép fel az
íránt a város zsidó
érdeklődés.

— A tábla felme
dolt márlacai jegyz
számában közölte, az
nescu Haralambie
esalás című feljele
laci jegyzőt, aki a
kitermelt burkolat
társa tudta nélkül
adta el és erről nem
aki a vállalkozást
vénysek első tárgy
János védőügyvéd a
kérte, mert szerinte
ügyi, hanem polgár
mára halasztotta a
ben azonban a fele
nescu kijelentette, b
dik a vádlott meg
vénysek felmentette
következményei alól.

— A tábla felme
dolt márlacai jegyz
számában közölte, az
nescu Haralambie
esalás című feljele
laci jegyzőt, aki a
kitermelt burkolat
társa tudta nélkül
adta el és erről nem
aki a vállalkozást
vénysek első tárgy
János védőügyvéd a
kérte, mert szerinte
ügyi, hanem polgár
mára halasztotta a
ben azonban a fele
nescu kijelentette, b
dik a vádlott meg
vénysek felmentette
következményei alól.

— A tábla felme
dolt márlacai jegyz
számában közölte, az
nescu Haralambie
esalás című feljele
laci jegyzőt, aki a
kitermelt burkolat
társa tudta nélkül
adta el és erről nem
aki a vállalkozást
vénysek első tárgy
János védőügyvéd a
kérte, mert szerinte
ügyi, hanem polgár
mára halasztotta a
ben azonban a fele
nescu kijelentette, b
dik a vádlott meg
vénysek felmentette
következményei alól.

— A tábla felme
dolt márlacai jegyz
számában közölte, az
nescu Haralambie
esalás című feljele
laci jegyzőt, aki a
kitermelt burkolat
társa tudta nélkül
adta el és erről nem
aki a vállalkozást
vénysek első tárgy
János védőügyvéd a
kérte, mert szerinte
ügyi, hanem polgár
mára halasztotta a
ben azonban a fele
nescu kijelentette, b
dik a vádlott meg
vénysek felmentette
következményei alól.

Háziasszony
1 Erdélyi szakácskön
asszony
1 Háztartási könyv 9
50 drb. papírszalvéta
8 méter szekrényesip
5 iv álványpapír
1 csomag fehér tole

133

Vidékre utánvétell.
portómentes

LEPAGE, C

Zsidó volt-e Kolumbus Kristóf?

Ujabb történelmi dokumentumok Kolumbus zsidó, illetőleg marannus származásáról

Párizs, december 20. Néhány héttel ezelőtt, mint azt az Uj Kelet is közölte, spanyol és francia tudósok erősen vitatták a kérdést, vajjon Kolumbus Kristóf zsidó volt-e? Igen jelentős történések leghatározottabb formában állították, hogy Kolumbus Kristóf zsidó volt, marannus ivadék. Ujabb ismét erősen foglalkoznak ezzel a kérdéssel az amerikaiak. A The American Hebrew című zsidó lap Celso Salva tollából közöl érdekes Kolumbus-cikkeket.

Kolumbus kinosan ügyelt arra, hogy származását elleplezze

A történelmi utal arra, hogy Kolombus végrendeletében megírja,

„EXPRESS”

libahuscarnok

Szállítok frissen olvasztott libaszirt 75 lejért, libabórt 65 lejért kilogrammját, minden mennyiségben. Füstölt hus, stb.

FRIEDMANN M. cég Oradea

Piața Mihai Viteazul 11

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Chanukai istentisztelet. A Ferdinánd király-uti izr. nagytemplomban a közbejött gyász miatt 14-ére hirdetett chanukai istentisztelet vasárnap, folyó hó 21-én d. u. fél 5 órai kezdettel lesz megtartva. Rabetz főkantor és a teljes ennekkar közreműködésével. A templom ötve van.

— Kinevezték az új indiai alkirályt. Londonból jelentik: Az angol király kinevezte Lord Irwing indiai alkirály utódát. Lord Wellington kanadai fő kormányzó személyében. Lord Irwing a jövő év elején válik meg hivatalától.

— Újabb sorozatos bankbuzukások New Yorkban. New Yorkból jelentik: A sorozatos bankbuzukások még mindig nem akarnak véget érni. Tegnap újra öt nagyobb pénzintézet jelentett fizetésképtelenséget. A newyorki és chicagói tőzsdéken rendkívül izgalom uralkodik a sok bankbuzukás miatt.

— A tábla leszállította a mezőmehesi gyilkosság másodrendű vádlottainak büntetését. A kolozsvári tábla ma hirdette ki ítéletét a mezőmehesi gyilkosság fellebbezési perében. Mint ismeretes, a törvényszék 15 évi fegyházra ítélte Dambian Vasile parasztot, aki apja, id. Dambian Vasile felbujtására Nemes Iuon paraszt segítségével megölte Vass mezőmehesi földbirtokost. A másodrendű vádlottakat a törvényszék felbujtás illetéges büntetésére vádjával 10-10 évi fegyházra ítélte. A tábla ma délelőtt hirdette ki ítéletét, mely szerint Dambian Vasile elsőfokú, 15 éves ítéletét jóváhagyja, míg a másodrendű vádlottak büntetését 4-4000 lejre szállítja le.

— Rykóvot felmentették a népbiztosok tanácsának elnökségétől. Londonból jelentik: A moszkvai Tass távirati iroda közlése szerint Rykóvot saját kérelmére felmentették a népbiztosok tanácsának elnökségétől és helyére Molotovot delegálták az elnökségre.

— Gandhi egyik fiát ismét letartóztatták. Londonból jelentik: Bombayi jelentés szerint Gandhi egyik fiát, Rhamdas Gandhit, aki néhány nappal ezelőtt tiltotta ki feleséves börtönbüntetését. Rhamdas beszédek tartása miatt újra letartóztatták és a gyorsított eljárással működő bíróság elé állították.

— A kolozsvári Mizrachi műsoros estélye. A kolozsvári Mizrachi ifjúsági csoportja december 27-én, szombat este fél kilenc órakor a katolikus gimnázium dísztermében rendezte meg nagyszabású műsoros estélyét, amelyre kitűnő programot készített elő a rendezőség. A műsorprogramokat a Mizrachi legjobb műkedvelői adják elő. Az estély műsorprogramjában kiemelkedők Giszkalay János és Szabó Imre színdarabjai, amelyekben a kolozsvári zsidó ifjúság legjobb műkedvelői lépnek fel. Ünnepi beszédet B. Karpin, a Keren Hayesod delegátusa mond. Wald Hermann begedümművész számai, aki hunga, Wad Renée zongorakísérete mellett lép fel az estélyen. Az előadás előtt a város zsidóságában általános az érdeklődés.

— A tábla felmentette a csalással vádolt márlacai jegyzőt. Egyik legutóbbi számában közölte az Uj Kelet, hogy Ionescu Haralambie bukaresti vállalkozó csalás címén feljelentette Burdan márlacai jegyzőt, aki a márlacai bányából kitermelt burkolatkövet állítólag üzletlarsa tudta nélkül idegen vállalatoknak adta el és erről nem értesítette Ionescut, aki a vállalkozást finanszírozta. A törvényszék első tárgyalásán dr. Giurgiu János védőügyvéd a vádlott felmentését kérte, mert szerinte ez a per nem büntető, hanem polgári. A törvényszék mára felhagyta a per tárgyalását, közben azonban a felek kiegyeztek és Ionescu kijelentette, hogy nem ragaszkodik a vádlott megbüntetéséhez. A törvényszék felmentette Burdant a vád és következményei alól.

Háziasszonyoknak!

Erdélyi szakácskönyv, írta egy székely asszony.
 Háztartási könyv 931-re
 50 drb. papírszalvéta
 5 méter székenyvesipke
 1 iv álványpapír
 1 csomag fehér toalettpapír

133* — Lei

Vidékre utánvétellel, vagy előrefizetve portómentesen küldi

LEPAGE, Cluj-Kvár

Két kötelessége van minden zsidónak!

A december 29-iki népszámláláson zsidónak vallja magát a nemzetiségi rovatban, mert így járul hozzá a romániai zsidóság kulturális és gazdasági jogainak védelméhez.

A most folyó sékelkampány során pedig kiváltja sékelét, mert ezzel tesz tanúságot arról, hogy aktív részt kíván magának a világ zsidóságának Palesztina felépítésére irányuló munkájából.

Teljesítse hát mindenki ezt a két zsidó kötelességet!

— Leányrablók garázdálkodnak a Rivierán. Nizzából jelentik: Cannes és Nizza között az országutón járókelők száguldó autót láttak, amelyben három férfi és egy fiatal nő ült, aki kétségbeesetten sikoltozott és ki akart ugrani a kocsiból, de kísérői lefogták. Az autót az üldöző kocsikat messze elhagyta maga mögött és nyomtalanul eltűnt. Ez a negyedik eset hat héten belül, hogy autót raboltak el fiatal lányokat a Riviera partvidéken. A rendőrség eddig nem tudta a leányrablók nyomát fel-fedezni.

— Újabb megmozdulásra készültek a budapesti kommunisták. Budapestről jelentik: A kommunisták karácsonyra újabb megmozdulást készítettek elő, de akciójukat leleplezték. A politikai rendőrség detektívjei felkutatták a külföldről érkező kommunisták sajtótermékek budapesti lerakatát és a terjesztőket tartóztatták. A helyiségben százezrekre találtak külföldi eredetű propagandanyomatványokat és az Uj Március című kommunisták lap többszáz példányát. A lefoglalt nyomtatványok és mintegy 50 őrizetbe vett kommunistát a főkapitányságra szállították be.

— A csehszlovák minisztertanács a magyar-cseh vámkonfliktus ügyével foglalkozott. Prágából jelentik: A csehszlovák minisztertanács a késő éjjeli órákig tartott ülésében foglalkozott a kereskedelempolitikai helyzettel. Udrzal miniszterelnök már néhány nappal ezelőtt jelezte a sajtó munkatársai előtt, hogy az egész ország egységes abban a

tekintetben, hogy a meggyezés Magyarországga szükséges. Valószínűnek tartják, hogy a minisztertanács olyan határozatot hozott, amely a tárgyalások újrafelvételének lehetőségét van hivatalosan szolgálni.

— A „hős“ drezdai diákok. Berlinből jelentik: Drezdában a Heidelbergfilm előadásán egyik moziban technikai főiskolások botrányt és verekedést rendeztek, úgy, hogy az előadás félbe szakadt és a rendőrségnek gummibotokkal kellett közbelépnie a rend helyreállítása érdekében. Hatvan előzetes történt.

— A népszámlálási adatok nemzetközi kieserése. Prágából jelentik: Minthogy az összes európai államok érdeklődnek aziránt, hogy állampolgárai közül hányan élnek külföldön, a legutóbbi években az állami statisztikai hivatalok elhatározták, hogy a népszámlálási adatokat diplomáciai uton kieserélik. Ez a csere Németország és a csehszlovák köztársaság között már megtörtént és Lengyelországgal is történt már megállapodás erre nézve. Az illető állami statisztikai hivatalai kieserélik a számlálólapok másolatait és az így kapott anyagot azután feldolgozzák. Ezt a nemzetközi esereakciót bizonyára tovább is ki fogják építeni.

— Meghalt Somlay Károly. Budapestről jelentik: Somlay Károly regényíró és novellista 67 éves korában valószínűleg szívizélhűlésben váratlanul meghalt. Somlayt izes, magyar nyelven előadott történetei a legkedveltebb tárcáiról egyikévé tették.

NAPRÓL-NAPRA

*

A kisplasztika új faja jött most divatba az angol fővárosban. A gazdag angol gépkocsitulajdonosok kocsijuk hűtőjére művészi kis szobrocskákat rendelnek meg művészeknél és rászereltetik kocsijukra. Az újítást Sir Gerald Maurier színész vezette be, aki lányának miniatűr szobrát szereltette autójára hűtőjére. A divatos fiatalemberek azonnal követték a példát és autójukat szerelmük tárgyának szobrocskáival díszítették fel. A divat még alig egy néhány hetes, de máris előfordult, hogy több fiatalember gépkocsiján egyik napról a másikra kieserlett a szobrot. Sokat mulatnak a gazdagok társaságában azon az eseten is, hogy két jóbarát három hét után szobrot cserélt.

Batáviából jelentik, hogy Borchardt Werner dr. hamburgi egyetemi tanár, a trópusi intézet vezetője és európai asszisztense életüket veszítették a Merakli-tűzhányó erupciójánál. A két tudós a több mint negyven éve nyugvásban volt vulkán kráterjébe szállott le, hogy tudományos megfigyeléseket végezzenek. Közben elkezdődött az erupciós tevékenység, az emelkedő lávatömeg elérte a tudósokat és szörnyű kínok között megölte őket. Mire segítség érkezett volna, a két tanár már halott volt.

A washingtoni kinestári hivatal és a Federal Reserve Bank együttes aranytartaléka 844 millió fontot tett ki november végén. Ugyaneben az időben a Francia Bank aranytartaléka meghaladta a 407 milliót. Ezek szerint a világ aranytartalékának hatvan százaléka az Egyesült Államok és Franciaország birtokában van.

A porosz tartománygyűlés mai ülésén a jobboldali pártok részéről Braun porosz miniszterelnök és Severing belügyminiszter éles támadásokban részesültek a „Nyugaton a helyzet változatlan“ című film betiltása felett gyakorolt kritikájuk miatt. A kormányférfiak ellen a jobboldaliak részéről beterjesztett bizalmatlansági indítványt a tartománygyűlés többsége elvetette. Szavazatarány 224:182. A tartománygyűlés a mai ülés után megkezdte karácsonyi szünetét, amely január 27-ig tart.

A német birodalmi főváros közelében lévő uradalmak és kistermelők összeállították és a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával akarják ellátni élelmiszerekkel Berlin egy részének lakosságát. A szövetségi vállalat nagy teherautókat tart és ezeken szállítják a kenyeret, tojást, burgonyát, káposztát Berlinbe. Az autók egyik oldala leereszthető és a vezető azonnal betéphet a berendezett üzlet képet mutató gépkocsiba. Az árak 30-40 százalékkal olcsóbbak.

Detroiti jelentés szerint Henry Ford valamennyi gyárában bizonytalan időre leállt a munka. Az üzemvezetőség a munkaszünetlettel kapcsolatban hangoztatja, hogy az üzem szünete a szokásos évvégi leltározás miatt vált szükségessé. Valószínű, hogy a Ford-üzemekben, ahol az utolsó negyedévben már csak heti három munkanapon dolgoztak, a teljes munkaszünet most legalább három hétig fog tartani.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az enyhe természetes Ferenc József keserűviz rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Világhírű ideggyógyászok véleménye alapján a Ferenc József viz használata az agy és a gerinevelő megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI AL-LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Nagy karácsonyi vásár!

Szabó Jenő

Divatkülönlegességek Nagyruházában
CLUJ - Telefon 4-79

1 m batiszt L	23	1 m flanel pasztel színekben L	39
1 m opál fehérneműre Lei	25	1 garnitúra 6 szalvétával Lei	188
1 m mosott vászon Lei	29	1 kis vég vászon ágyneműnek	390
1 m fehérneművaszon Lei	33	1 m angol cord bársony Lei	65
1 m mintás mosódelain Lei	33	1 m mintás cord bár. ruhákra L	85
1 m Crepp Lei	35	1 m mintás ang. vászon minden szín.	98
1 m tennisszifon Lei	25	1 m. I-a férfi szövet öltönyre L	195
1 m cascha Lei	52	1 m mosó selyem ruhákra Lei	68

Maradékok feltűnő olcsó árakban!

1 m. I-a CREP DE CHIN minden színben Lei 225

Kérje teljesen ingyen az 1931. évi naptár és árjegyzék-könyvecskét!

reket
 TELEPEK
 Valencienes bis
 zérképviselőt
 GUERIA
 NDARD
 Str. Zorilor 2.
 zletek:
 Akadémia
 v. 19
 Akadémia
 ec. 14
 nem
 nek
 nia.
 kodás a szív
 septjeit tá
 gyulladástól
 adasról beszól
 elvben rend
 zaszághoz, azt
 illetve a közs
 ki e betegség
 i a veszedel
 m rejti.
 tkeztetést von
 s lehetséges a
 denáron meg
 szívenvedni
 k jobb e célra
 mely a hügy
 viz a cukrot
 megtaláltuk.
 en, vagy szív
 gyazzon, mert
 festében hűgy
 le.
 DONAL-Alma
 ra vonatkozó
 Zorilor Nr. 2
 használta ezt a
 hanem mindig
 us 7-én egy le
 gész világ elha
 és a lázadó ke
 ak, olyan baj
 dent vissza kel
 gy életemet meg
 jón elmenekül
 Isten megmen
 : „Te gyöngye
 eled leszek.“ Es
 imet és teljesi
 szól, hogy Kog
 ginkább kiderül
 út Juan herceg
 gy hangzók: „A
 először pasztor
 királya. En
 en szolgálja va
 ltóságra emelt.“
 pható a
 REY
 KIRALYA
 legmoder
 készülék

KÖZGAZDASÁG

Bánsági termény és liszt piac

A termény és liszt piacon az árak szilárduló tendenciát mutatnak. A napokban nagybemennyiségű export-ár került különösen Csehszlovákiába. Ezt a gabonát főleg sleppéken a Bégn hajózták fel pozsonyi átvételi állomásra. Ezek az exportárak korábbi, október-novemberi ügyletek, amelyek most kerülnek lebonyolításra. A piac különben változatlanul bizonytalan s ujabban ügyletek perfektálására alig-alig kerül a sor. Itt említjük még meg, hogy az a hír, hogy a kormány el akarja ejteni a gabonaértékesítéséről szóló törvényt, némi bizakodást váltott ki terménykereskedelmi körökben. Innen úgy itélik meg a helyzetet, hogy a kormány maga is belátta a törvényprojektnak lehetetlen voltát s most már az érdekeltek bevonásával egy újabb, a tényleges helyzetnek megfelelő tervet fog kidolgozni a mezőgazdaság szanálására.

Liszt piac. Itt némi áremelkedésről számolhatunk be. Ezt szakkörökben annak tudják be, hogy a napokban történt nagybemennyiségű buzaexport a piacot felélenkítette s az áru iránt kereslet indult meg. Az árak egyöb-ként a következők: 30-70-es 6.40, 50-50-es 6.70, továbbá a 0-ás liszt 7.40, a 2-es 6.80, a 4-es 6.00, a 6-os 3.80, valamint a takarmányliszt 2.40, a korpa 2.90 lej zsákokkal együtt.

Terményárak: A buza ára pár ponttal csökkent. Eszerint a 77-es 285, a 78-as 300, 79-es 315, a 79-es torontáli 325, valamint az öbessenyői 350 lej. A külföldi árutözsdeken az árak alakulások a következők: A budapesti jegyzés szerint a márciusi buza 15.21, valamint a májusi 15.13 pengő. Magyarországon ilyenformán némi szilárdulást könyvelhetünk el. Ugyanígy a helyzet Csikágóban is. Eszerint: a decemberi buza 76.50, a márciusi 79.25, valamint a májusi 81.00 cent.

A többi árufélekben az árakat itt adjuk: rozs 240, árpa (takarmány részére) 220, sörárpa 315, valamint ez a minőségű erdélyi előállításban 325 lej. A zabban mutatkozik némi kereslet. A bánáti zab 260, a régáti 220 lej. Ötengeri 250, új-tengeri 210, zab 650, valamint lenese 500 lej.

A SÖRGYÁROK EGYESÜLETE f. hó 18-án biztraai Farkas Imre elnöke alatt tartott ülésében azt a határozatot hozta, hogy a sörárakat leszállítja. Eme határozat életbelép, míhelyst a vendéglősök nyilatkozatai beérkeznek, hogy a velük már lefolytatott tárgyalások értelmében ők is a sört ölesőbben fogják mérni. Ez annál inkább szükséges, mivel a sör ölesőbbítása a fogyasztó közönség javára kell történjen. Kívánatos volna, ha a vendéglősök eme nyilatkozatot minél hamarabb beküldenék, hogy a sörárak leszállítása életbeléptethető legyen.

Hirdetéseket, előfizetéseket az Uj Kelet részére felvesz és reklamációkat elintéz: Blum Zsigmond Oradea, Strada Rimanóczy 4., I. emelet.

Nem trükk, valóság!

Meleg, barátságos, tiszta

szoba

árból 20 százalék

Bőséges, izletes, házi

étkezési

árból 10 százalék

engedményt kap Ön mint ezen lap előfizetője BUDAPESTEN a

Park szállóban

VIII. Baross tér 10. Szemben a Keleti Pályaudvar érkezési oldalával

Minek köszönheti világhírét és páratlan közkedveltségét a

„ZEPHIR” KÁLYHA?

Egyesíti a cserépkályha, folytonógályha, légfűtés és központi fűtés összes előnyeit, azok hátrányai nélkül. Légcsővel segítségével gyorsan felfűt intenzív és vízszintes légáramlással, samott szerkezeténél fogva huzamosan tartja a meleget és a legideálisabb folytonógályha, mert a parazsat estétől reggelig megtartja. — Gyártja:

Lerakat: Bárzel vasület,
Salamon & Felsner
C L U J, SZÉCH NYI-TÉR

Szántó Dezső és Tsa
redőny- és kályhagyár
Oradea, Strada Marasesti 8.

Színház-Mozi

A Roman Opera műsora

Vasárnap, dec. 21 (este): Hoffmann mesei.

Hétfő, dec. 22: Sámson és Delila.

Szerda, dec. 24: Szünét.

Csütörtök, dec. 25 (délután): Jancsi és Juliska. (Hänsel és Gretel.)

Péntek, dec. 26: „Seara Mare” és „La sezaitoare”.

Szombat, dec. 27 (délután): Mártha.

Vasárnap, dec. 28: „Seara Mare” és „La sezaitoare”.

Hétfő, dec. 29: Pillangókisasszony.

Szerda, dec. 31 (délután): Jancsi és Juliska. (Hänsel és Gretel.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJÁNAK KOZLEMENYEI

László Andor, Ujvári Lajos és Mayer Kató a Magyar Színházban

Hétfőn és kedden délután fél négy és félhat órakor két rendkívül érdekes előadás lesz a Magyar Színházban. A színház régi kedvencei, jelenleg a budapesti operettszínházak ünnepezték művészei lépésével a Lehár-szkecs keretében, teljesen új magánzámokkal.

A három kitűnő művészt csak erre a két napra lehetett lekötöni, mert szerdán már Budapestre kell játszaniuk. Bárha vendégszereplésük tetemes áldozatokat jelent a színház számára, a jegyek ára most is a mozielőadásokra megszabott 10 és 20 lej lesz.

Külön felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy László Andor ezuttal többek között a Frasquita és Kék mazur híres magánzámait is el fogja énekelni. A kolozsvári színház a karácsonyi ünnepek előtt ezzel a meglepetéssel kedveskedik közönségének.

Tisztaurak a leánynevelőben. Ma, vasárnap este másodikor adják a Tisztaurak a leánynevelőben című remek meséjét, gyönyörű zenéjű francia nagyoperettet, amelyet szombat este óriási lelkesedéssel ünnepezt a közönség. — Délután mérsékelt helyárrakkal Zerkovitz nagyszerű operettje, a Meluzina kerül színre.

Nebántsvirág: Stolz Hilda bucsufel-lépése. Hétfőn este a Nebántsvirág című gyönyörű operett címszerepében bucsuzik el a kolozsvári közönségtől Stolz Hilda, aki karácsonykor visszatér a berlini színpadra.

Az élő holttest. Tolsztoj hatalmas drámája, az Elő holttest megy kedden este a színházban. Fédja szerepét vendégként Bánhid László, az Országos Kamaraszínház kitűnő művésze fogja játszani.

Karácsonyi előadások a színházban. Ma tette közzé a színház a karácsonyi előadások műsorát s a jegyeket ajánlatos elővételben máris megváltani, mert az ünnepnap előadásokra rendszerint alig lehet jegyet kapni a napi pénztárnál.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA

Vasárnap d. u. 6: Meluzina. (Mérsékelt helyárrakkal). Ssz. 101.

Vasárnap este 9: Tiszt urak a leánynevelőben. (Másodszor. 21. B. bérlet. Ssz. 102.)

Hétfő fél 9: Nebántsvirág. (Stolz Hilda vendégfellépése, új betanulásban, új szereposztásban). 23. A. bérlet. Ssz. 103.

Kedd fél 9: Az élő holttest. (Tolsztoj drámája, Bánhid László vendégfellépésével). 22. B. bérlet. Ssz. 104.

Szerda d. u. 3: Hamupipóke. (Gyer mekelőadás nagyon oleso mozihelyárrakkal). Ssz. 105.

Szerda este: Nincs előadás.

Csütörtök d. u. 3: Lehullott a rezgő nyárfa. (Ujdonság. Nagy orosz kórus és Karácsonyi, Betegh, Nádor, Tompa, fellépésével. Nagyon oleso mozihelyárrakkal). Ssz. 106.

Csütörtök d. u. 6 órakor: Régi nyár. (Nagy orosz kórus és Kondor, Tompa, Ihász, Réthely fellépésével. Mérsékelt helyárrakkal). Ssz. 107.

Csütörtök este 9: Csodabár. (Nagy orosz kórus és Karácsonyi, Betegh, Nádor, Földényi, Ihász fellépésével. Új atrakciókkal). Rendes helyárrakkal. Ssz. 108.

Péntek d. u. fél 3: Tommy és társa. (Kondor, Betegh, Tompa, Ihász fellépésével. Nagyon oleso mozihelyárrakkal). Ssz. 109.

Péntek d. u. fél 6: Alveini huszárok. Ujdonság, Kondor, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével. Mérsékelt helyárrakkal). Ssz. 110.

Péntek este: Első tavasz. (Ujdonság. Nagy orosz kórus és Kondor, Betegh, Nádor, Ihász fellépésével). Rendes helyárrakkal. Ssz. 111.

Szombat d. u. 6: Légy jó mindhalálig. (Nagyon oleso mozihelyárrakkal). Ssz. 112.

Szombat este 9: Viktória. (Nagy orosz kórus és Kondor, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével). Rendes helyárrakkal. Ssz. 113.

Vasárnap d. u. fél 3: Huzd rá cigány. (Kondor, Betegh, Nádor, Ihász fellépésével. Nagyon oleso mozihelyárrakkal). Ssz. 114.

Vasárnap d. u. 6: Csodabár. (Új atrakciókkal. Karácsonyi, Betegh, Nádor, Földényi, Ihász fellépésével). Rendes helyárrakkal. Ssz. 115.

Vasárnap este 9: Az utolsó Verebély lány. (Esti előadás mérsékelt helyárrakkal. Kondor, Betegh, Nádor, Tompa, Ihász fellépésével). Ssz. 116.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MÜSORA

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné: Burleszk-műsor. 5 kétfelvonásos új amerikai burleszk. Helyárrak: 15 és 10 lej.

Vasárnap d. u. fél 3 és 4 órakor: Tánc és szerelem. Dráma 8 felvonásban, a főszerepekben: Sally O'Neill és Owen Moore. Helyárrak: 20 és 10 lej.

Hétfőn fél 4 és fél 6 órakor: Lehár-revü. Nagy énekes és táncos filmszkecs 3 film és 3 színpadi felvonásban. A színpadi felvonásokban személyesen fellépnek: Mayer Kató, László Andor és Ujvári Lajos. Helyárrak: 20 és 10 lej.

Kedden fél 4 és fél 6 órakor utoljára: Lehár-revü. Nagy énekes és táncos filmszkecs 3 film és 3 színpadi felvonásban. A színpadi felvonásokban személyesen fellépnek: Mayer Kató, László Andor és Ujvári Lajos. Helyárrak: 20 és 10 lej.

RADIO MUSOR

IDO: KÖZEP-EUROPAI
Vasárnap, december 21.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Egyházi ének. 11.15: Evangélikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A m. kir. Opera ház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. — 3: A Rádióélet gyermek-játzóórája. 3.30: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. 4: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. 5.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.20: Rákosi Jenő emlékezete. 5.30: Nemzetközi vízipólo mérkőzés. 6: A csákvári Magyar Földműves játékszin előadása. — 7.40: Magyar Imre cigányzenekarának hangv. 8.30: Sporteredmények. — 8.40: Erik a buzakalász c. vígjáték. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A honvédegyezred zenekarának hangversenye.

Bukarest. 10.45: Egyházi énekek. 11: A rádiózenekar déli hangversenye. 12: Gramofon. 16: Dinicu-zenekar, könnyű és román zene. 17: Vig negyedóra. 17.30: Dinicu-zenekar. 19: Gramofon. 20.15: Fotina Cuca zongoraművész női játéka. 21.15: Theodorescu Sándor hegedű- és Enescu György zongoraművész Enescu A-dur szonátáját adják elő.

Bécs. 19: Wagner: Tannhauser című háromfelvonásos operája.

Berlin. 17.30: Teazene. 18.20: Az első német tamburazenekar játéka. — 21.45: Haydn: C-dur vonósnégyes a Deman-vonósnégyes előadásában.

Hamburg. 20: Vasárnapi hangverseny. 22: Alkalmi előadás. 22.30: Tánczene.

Milánó. 19.30: Könnyű zene. 21: Opera. Az Opera végétől éjfélig vendéglői zene.

Hétfő, december 22.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartette nek hangversenye. 9.30: Hírek. 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. — 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 3.30: „Ami a népszámlálásról mindenkinek tudnia kell”. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Raggamby András novellája: A diadém. 5.35: A m. kir. folyamórség zenekarának hangversenye. 6.35: Német nyelvoktatás. 7.10: Gramofonhangverseny. 8: Szabolcska Mihály emlékest. — 8.45: Lehár-hangverseny a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar előadásában. Cigányzserelom, Keringő az Évából, Balet-táncok.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd: ifj. debreceni Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye.

Apro hirdetés

Szörme bundákat 3500 és szörme galérok 350 lejtől kaphatók, V. Janky, Fő tér 22. Udvar.

Köser vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmes kiszolgálás. A vaj és tejneműek saját készítményeink. Schwartz Ignác. Cluj, Calea Regala Ferdinand 10.

Nincsen párja a „Mirjam” rasolnak kapható Isáky fodrásznál Hosszu u. 1.

Minden ajándéknál nemesebb egy izletes kézimunka. Vásároljon Fisch Böske kézimunkaszalonjában, Malom uca 16.

Eladó cukrászda Erdély egyik legnagyobb városában a főut legfrekvenciát részben, teljes felszereléssel, családokból, minden elfogadható ártért. Erdekldni lehet az Uj Kelet, Oradea, Rimanóczy u. 4.

Ruf-Buchhaltung romániai vezérképvisellete keres Cluj és környéke részére garanciaképes rajonképviselőt. Reprezentabilis, perfekt könyvelő fényképes ajánlatát — eddigi működés megjelölésével — Smiel Cluj, Anton Pan 16. kérik.

Vasület részére használt üzletberendezést keresek megvéteire. Cim: Nádor Andor Dej.

Különbejáratu butorozott szoba kapható. Király uca 20.

Az Uj Kelet az és bánsági zs napi Cikkeink után forrás megjelölés Kéziratokat nem megörzöszükre

ZS

A zsidóság a népszámlálásban

— Az Országos Zsidó Szövetség Románia z

A december 22-én óriási jelentősége van a zsidóság jövőjének evo-

ból. E népszámlálás adatai mellett össaadatok is, amelyek megállapítják a Románia zsidó népének különböző nemét.

Tagadhatatlan tény, hogy a zsidóság eleve rászórt zsidó népnek kötelessége fenntartani ezt az etnikai kapot.

Ha a múlt század országokban élő zsidó nép tudott egy dologra, az a zsidóság népi kötelessége, és doktrínájának igazsága, hogy a zsidó népnek meg kell őriznie a zsidó népet, ma miután a zsidóság szerződést aláírt nemzetközi jogok értelmében, merték el, nevétségük, na még zsidó, aki sára tudományos éget tesz az izraeli népi kötelek között, galom nem egyéb érem két oldala.

Aki izrealitá valláslogikusan azt is k zsidó néphez tartozban méltatlanul me népet.

Zsidó testvérek!

Senkise engedje, hogy népének népszámlálási uralmának vallomása s gük. Ezek a vallomások állapítják a román számbeli erejét és fog függni, hogy a zsidó néphez tartozókra tarthat számlát.

Mindenkinek tudni kell, hogy a zsidó népnek kötelessége, hogy a zsidó néphez tartozókra tarthat számlát.

Vallja magát nemzeti kötelességének!

Neamul! Ez a című újság 17-ik rovatában kell hitvallást tennie, hogy vállalja népének kötelességeit. A zsidó népnek mindenkinél kötelessége, tudatában, nyíltan, a tisztá igazat: evre